

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie za 2018 rok

Spis treści

Wstęp	4
1. Struktura organizacyjna MOPS w Ciechanowie	6
1.1. Zatrudnienie.....	6
1.2. Kwalifikacje i wykształcenie	7
2. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS w 2018 roku	7
2.1. Źródła finansowania zadań MOPS.....	8
2.2. Środki finansowe z budżetu gminy	10
2.3. Środki finansowe z budżetu wojewody.....	11
2.4. Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu „Dzieci – nasza wspólna sprawa”	12
2.5. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS w Ciechanowie	13
2.6. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań	14
3. Zadania realizowane przez MOPS w Ciechanowie	14
3.1. Zadania własne gminy	14
3.1.1. Zasiłki celowe i okresowe, składki na ubezpieczenie społeczne	15
3.1.2. Zasiłki okresowe	16
3.1.3. Dożywianie	17
3.1.4. Usługi opiekuńcze.....	18
3.1.5. Kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej.....	19
3.1.6. Wsparcie osób w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.....	21
3.1.7. Schronienie i pomoc osobom bezdomnym	24
3.1.8. Sprawianie pogrzebów	30
3.2. Zadania zlecone gminie.....	30
3.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	30
3.2.2. Świadczenia rodzinne	31
3.2.3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	33
3.2.4. Świadczenia wychowawcze 500+.....	35
3.2.5. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	36

3.2.6. Rządowy Program „Dobry Start”	36
4. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	38
4.1. Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2018 r. na realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	38
4.1.1. Źródła finansowania.....	39
4.1.2. Środki finansowe z budżetu gminy.....	39
4.1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody	40
4.1.4. Środki finansowe z Funduszu Pracy	40
4.1.5. Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do Projektu „Dzieci – nasza wspólna sprawa”	40
4.1.6. Wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	41
4.2. Charakterystyka systemu wspierania rodziny	41
4.2.1. Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w Gminie Miejskiej Ciechanów	42
4.2.2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej	50
4.3. Opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.	52
4.4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich w wersji elektronicznej wojewodzie.....	54
5. Mierniki realizowanych zadań	54
5.1. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	54
5.2. Powody przyznawania pomocy osobom lub rodzinom objętym pomocą społeczną	55
5.3. Decyzje i odwołania	57
6. Pomoc środowiskowa.....	58
6.1. Praca socjalna	58
6.2. Kontrakt socjalny	65
6.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	66
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	67
8. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	70
Podsumowanie.....	72

Wstęp

Poniższy dokument stanowi sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, o którym mowa w art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2018, poz. 1508 ze zm.) oraz w art. 76 ust. 4 pkt 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie jest jednostką budżetową, powołaną do realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych gminie przez administrację rządową. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie rozpoczął swoją działalność 1 lipca 1990 roku na mocy Postanowienia Nr 39/90 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Ciechanowie z dnia 27 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie. Ośrodek działa na podstawie Statutu nadanego przez Radę Miasta Ciechanów Uchwałą Nr 446/XXX/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie oraz Regulaminu Organizacyjnego nadanego Zarządzeniem Nr 21/2017 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie z dnia 30 października 2017 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Zgodnie ze statutem w obszar działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wchodzi w szczególności zadania z zakresu:

1. Ustawy o pomocy społecznej,
2. Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
3. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
4. Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
5. Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
7. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy,
8. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
9. Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i powszechnym ubezpieczeniu społecznym,
10. Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wpisują się w misję polityki społecznej sformułowaną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ciechanów na lata 2019-2023.

1. Struktura organizacyjna MOPS w Ciechanowie

1.1. Zatrudnienie

Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowanie Ośrodka zapewniała kadra w skład, której wchodziło według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku 106 pracowników, w tym 24 pracowników socjalnych.

Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

L.P.	Stanowiska	Liczba osób
I	Kierownicze stanowiska urzędnicze w tym:	9
1.	Pełniący obowiązki Dyrektora	1
2.	Główna Księgowa	1
3.	Kierownik Działu	5
4.	Zastępca Kierownika Działu	1
5.	Inspektor Danych Osobowych	1
II	Pracownicy socjalni	24
1.	Specjalista pracy socjalnej	4
2.	Starszy pracownik socjalny	2
3.	Pracownik socjalny	18
III	Asystenci rodziny	5
IV	Inspektor	6
V	Starszy inspektor	6
VI	Księgowy	1
VII	Starszy księgowy	3
VIII	Referent	2
IX	Pomoc biurowa	11
X	Instruktor terapii zajęciowej	1
XI	Wychowawca	3
XII	Opiekun	7
XIII	Młodszy opiekun	21
XIV	Kasjer	1
XV	Kierowca	2
XVI	Magazynier	1
XVII	Robotnik gospodarczy	1
XVIII	Sprzątaczką	2
Razem		106

1.2. Kwalifikacje i wykształcenie

Wykształcenie pracowników MOPS w Ciechanowie

Komórka organizacyjna	Liczba pracowników	Wykształcenie			
		zasadnicze	średnie	licencjackie	magisterskie
P.O. Dyrektora	1			1	
Inspektor ochrony danych	1				1
Dział Kadr i Administracji	6	1	2	2	1
Dział Księgowości	8		6	2	
Dział Pomocy Środowiskowej	58	13	16	9	20
Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	20		2	7	11
Dział Świadczeń Współpracy i Koordynacji	4		1		3
Dzienny Dom Seniora	3		2		1
Placówka Wsparcia Dziennego	5	1			4
Razem	106	15	29	21	41

2. Środki finansowe wydatkowane przez MOPS w Ciechanowie w 2018 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową i pokrywa wydatki ze środków otrzymanych z budżetu miasta, a uzyskane dochody odprowadza do tego budżetu. Finansowanie zadań odbywało się zgodnie z ustawą o finansach publicznych oraz ustawą o rachunkowości. Ośrodek rozliczał się z dochodów i wydatków na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych. W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania zlecone i własne w ramach których udzielana była pomoc pieniężna, rzeczowa, usługowa i praca socjalna.

2.1. Źródła finansowania zadań MOPS

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2018 roku wynosiły 46.107.310,86 złotych na plan 46.484.467,00 złotych. Wydatki zrealizowano na poziomie 99,19 % planu.

Na wydatkowaną kwotę składały się:

1. Środki finansowe z budżetu gminy 5.494.844,45 zł.
2. Środki finansowe z budżetu wojewody 40.485.292,32 zł.
3. Dofinansowanie z UE i Budżetu Państwa do projektu pod nazwą „Dzieci nasza wspólna sprawa” 113.238,09 zł.
4. Dofinansowanie z Funduszu Pracy w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” 13.936,00 zł.

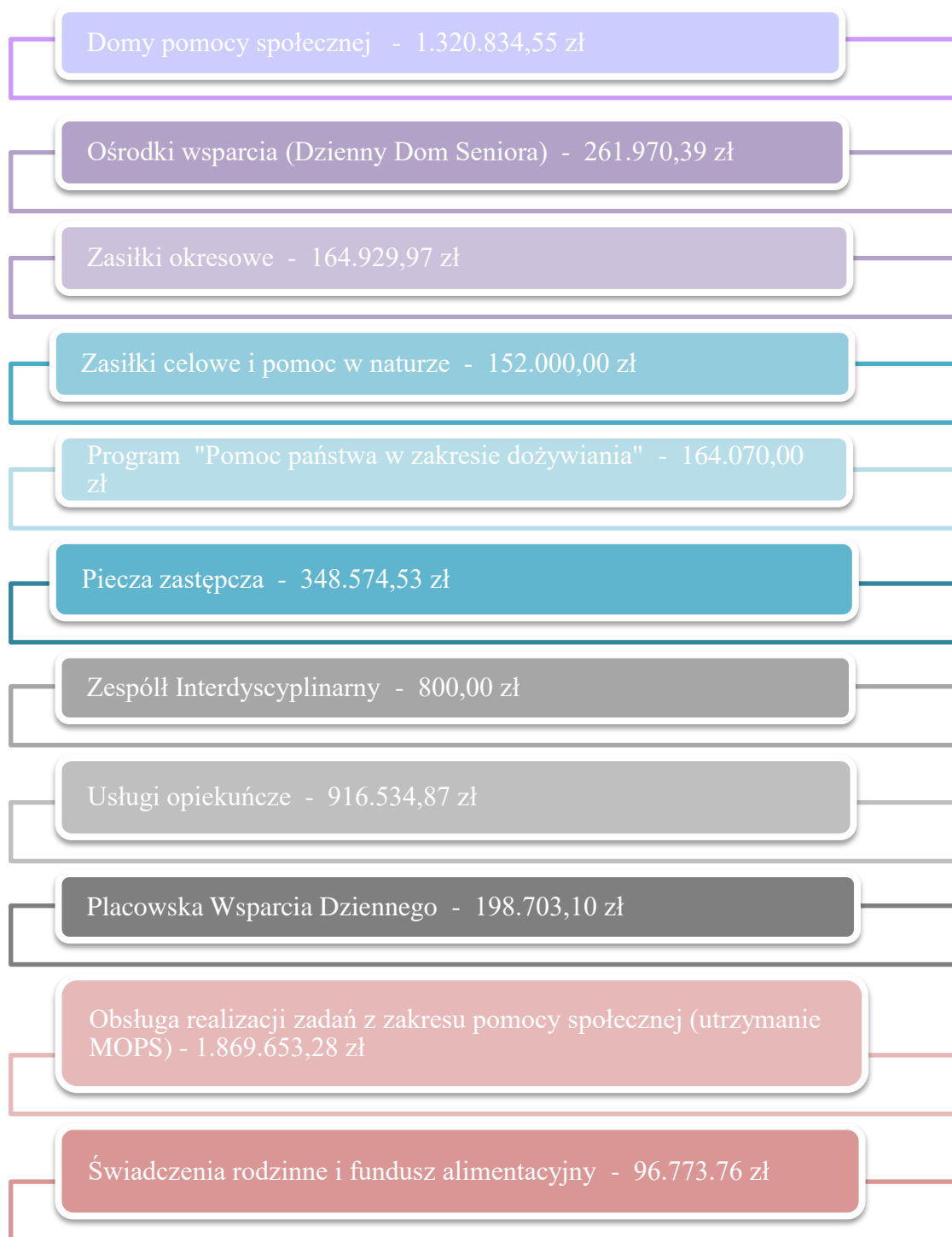
Środki finansowe z budżetu wojewody stanowiły 87,81% wydatków MOPS, kolejne 11,92% finansowano z budżetu gminy, dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa 0,24% i dofinansowanie z Funduszu Pracy 0,03%.

Zadanie	Środki budżetu Gminy	%	Dotacje	%	Źródło dofinansowania	Łącznie
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	152.000,00	100	0	0		152.000,00
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	164.070,00	40,60	240.000,00	59,40	budżet wojewody	404.070,00
Zasiłki okresowe	164.929,97	22,12	580.598,19	77,88	budżet wojewody	745.528,16
Zasiłki stałe	0	0	719.245,42	100	budżet wojewody	719.245,42
Usługi opiekuńcze	916.534,87	99,04	8.885,80	0,96		925.420,61
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	7.650,00	100	budżet wojewody	7.650,00
Pobyt osób niesamodzielných w domach pomocy społecznej	1.320.834,55	100	0	0		1.320.834,55
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, Świadczenie „Za życiem”	96.773,76	0,71	13.494.190,87	99,29	budżet wojewody	13.590.964,63
Świadczenie wychowawcze	0		22.976.762,00	100	budżet wojewody	22.976.762,00
Program „Dobry start”	0		1.416.100,00	100	budżet wojewody	1.416.100,00
Składki zdrowotne	0		197.375,04	100	budżet wojewody	197.375,04
Placówka Wsparcia Dziennego	198.703,10	63,70	113.238,09	36,30	EFS i BP	311.941,19
Ośrodek wsparcia	261.970,39	100	0			261.970,39
Pieczą zastępczą	348.574,53	87,59	49.373,00	12,41	budżet wojewody i Funduszu Pracy	397.947,53
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	800,00	100	0			800,00
Utrzymanie MOPS	1.869.653,28	69,80	809.048,00	30,20	budżet wojewody	2.678.701,28
Ogółem wydatki	5.494.844,45	11,92	40.612.466,41	88,08	X	46.107.310,86

2.2. Środki finansowe z budżetu gminy

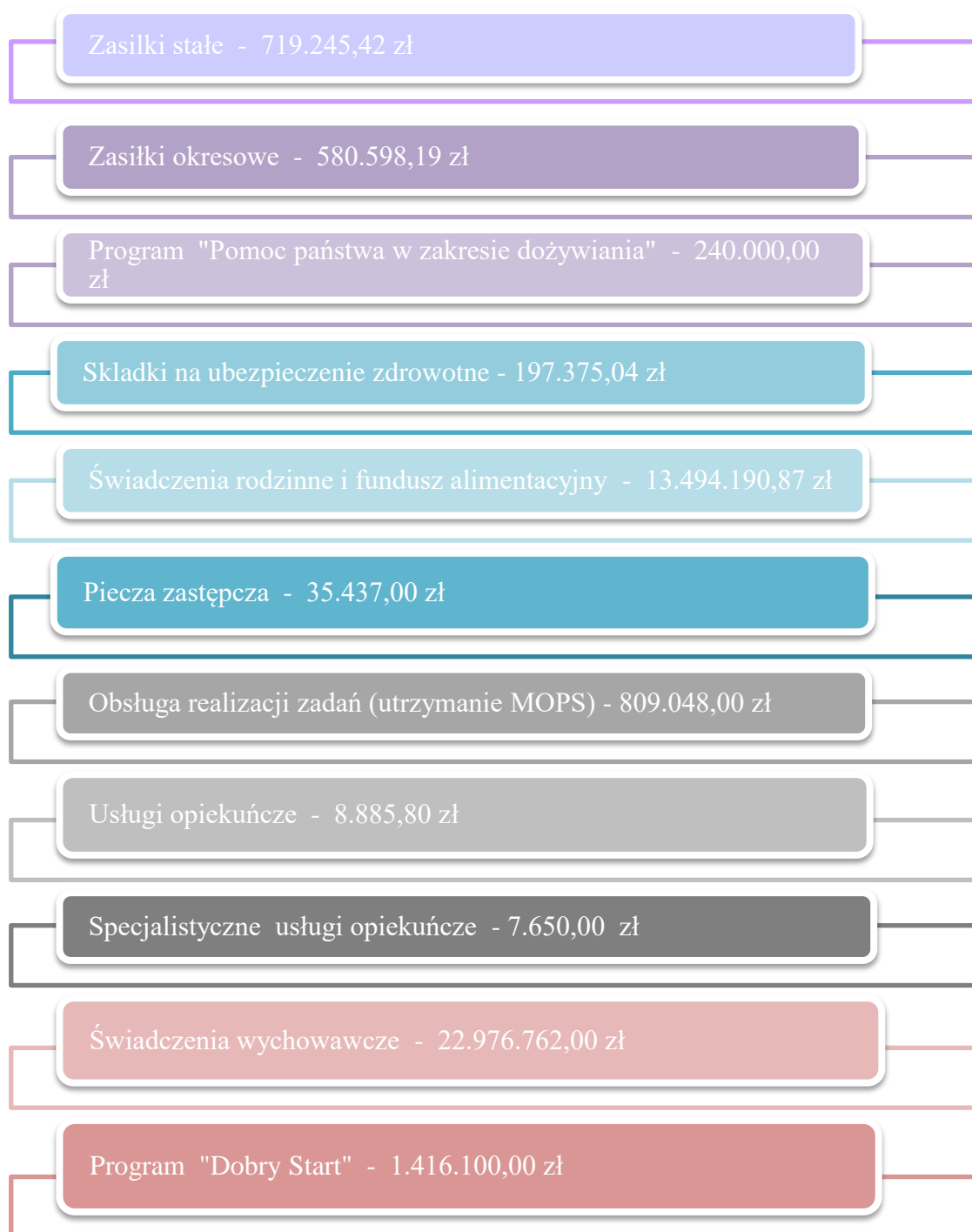
W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie na realizację zadań otrzymał ze środków własnych gminy kwotę w wysokości 5.494.844,45 zł.

Zadania realizowane przez Ośrodek ze środków własnych gminy kształtowały się w następujący sposób:

2.3. Środki finansowe z budżetu wojewody

Środki finansowe z budżetu wojewody wyniosły w 2018 roku 40.485.292,32 zł. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków budżetu wojewody kształtowały się w następujący sposób:

Środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – Program „Dobry start” stanowiły 93,58% wszystkich wydatków z budżetu państwa na zadania zlecone oraz dofinansowania do zadań własnych gminy.

2.4. Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu „Dzieci – nasza wspólna sprawa”

Od października 2016 roku do września 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował projekt współfinansowany ze środków EFS. W roku 2018 z dofinansowania wydano kwotę 113.238,09 zł (UE – 97.469,33 zł, dotacja celowa z budżetu państwa – 15.768,76 zł).

2.5. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów

<i>Dział</i>	<i>Rozdział</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Plan</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>%</i>
	Pomoc społeczna				
	85202	Domy pomocy społecznej	1.320.835,00	1.320.834,55	100,00
	85203	Ośrodki wsparcia	261.975,00	261.970,39	100,00
	85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	800,00	800,00	100
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne	199.801,00	197.375,04	98,79
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	897.930,00	897.528,16	99,96
852	85216	Zasiłki stałe	720.000,00	719.245,42	99,90
	85219	Ośrodek pomocy społecznej	2.811.365,30	2.678.701,28	95,28
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	934.129,20	933.070,67	99,89
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	404.070,00	404.070,00	100,00
	85295	Pozostała działalność	124.672,50	121.836,66	97,73
855	85501	Świadczenie wychowawcze	22.976.762,00	22.976.762,00	100
	85502	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	13.813.433,00	13.590.964,63	98,39
	85504	Wspieranie rodziny	1.745.544,00	1.731.003,08	99,17
	85508	Rodziny zastępcze	173.810,00	173.809,21	100,00
	85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	99.340,00	99.339,77	100,00
RAZEM			46.484.467,00	46.107.310,86	99,19

2.6. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2018 roku wynosiły 266.596,69 złotych na plan 271.560,00 złotych. Dochody zrealizowano na poziomie 98,17% planu.

Nazwa	Rodzaj dochodu	Plan	Wykonania	%
Ośrodek wsparcia	z tytułu opłat za Dzienny Dom Seniora	26.400,00	25.485,15	96,53
Usługi opiekuńcze	z tytułu opłat za usługi opiekuńcze (z odsetkami ustawowymi)	115.030,00	112.826,73	98,08
Domy pomocy społecznej	z tytułu odpłatności za dom pomocy społecznej (z odsetkami ustawowymi)	123.525,00	121.468,45	98,34
MOPS	z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń, wynagrodzenia dla płatnika,	6.593,00	6.804,76	103,21%
MOPS	z tytułu kosztów upomnienia	12,00	11,60	96,67
Razem		271.560,00	266.596,69	98,17

3. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie

3.1. Zadania własne gminy

Zgodnie z zapisami w ustawie o pomocy społecznej, prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 634,00 zł, od 01.10.2018 r. - 701,00 zł,

- rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 514,00 zł, od 01.10.2018 r. - 528,00 zł.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej okoliczności powodującej istnienie problemu społecznego np.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności itp. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przyznaje się decyzją administracyjną.

3.1.1. Zasiłki celowe i okresowe, składki na ubezpieczenie społeczne

Krótkoterminowe świadczenia z pomocy społecznej to przede wszystkim zasiłki okresowe i zasiłki celowe, świadczenia pieniężne z wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W sytuacji marnotrawienia środków finansowych przez osoby objęte wsparciem przez nasz Ośrodek, niewyrażające zgody na podjęcia współpracy ukierunkowanej na poprawę swojego funkcjonowania, pomoc kierowano głównie w formie niepieniężnej, np. sfinansowanie gorącego posiłku, zabezpieczenia pomocy żywnościowej, zakupieniu opału, odzieży, butli gazowych, pomoc w regulowaniu czynszu oraz opłat za energię elektryczną.

Zasiłek celowy to świadczenie jednorazowe przyznawane głównie na zakup: żywności, opału, odzieży, leków, opłaty mieszkaniowe. Z tych środków pokrywane są również koszty pogrzebu osób samotnych lub bezdomnych.

Zasiłek celowy realizowany na podstawie rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie gorącego posiłku lub świadczenia pieniężnego przyznawany, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% ustalonego kryterium dochodowego. Zgodnie z założeniami Programu podstawowym celem udzielania pomocy żywieniowej było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, objęte zostały przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie pomocą w naturze w formie odzieży, obuwia z magazynu Ośrodka. Pracownicy socjalni współpracują z Bankiem Żywności w Ciechanowie i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się

dystrybucją artykułów żywnościowych mieszkańcom naszego miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie kwalifikuje osoby do pomocy żywnościowej udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W ramach Podprogramu 2018, czyli dla programu trwającego od 1 sierpnia 2018 roku, pracownicy socjalni wydali 436 skierowań, łącznie do tej formy pomocy zostało zakwalifikowanych 1108 osób.

W 2018 roku współpracę w tym zakresie prowadzono z 6 organizacjami pozarządowymi:

- Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Serce Matki”,
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Ciechanowskie Stowarzyszenie Filantrop,
- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie,
- Akcja Katolicka przy Parafii Św. Józefa w Ciechanowie.

Do zadań własnych gminy należy również zapewnienie usług opiekuńczych i miejsca w domu pomocy społecznej osobom wymagającym tej formy wsparcia. Pomoc opiekuńcza to przede wszystkim usługi świadczone przez opiekunki domowe w miejscu zamieszkania podopiecznego. Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji kierowane są do placówek zapewniających całodobową opiekę.

Liczba udzielonych świadczeń w formie zasiłku okresowego w 2018 r.

Forma pomocy	Ogółem	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek okresowy	527	2601	522	1192

3.1.2. Zasiłki stałe

W katalogu świadczeń finansowych Ośrodka znajdują się długookresowe świadczenia w formie zasiłku stałego. Świadczenia te wypłacane są regularnie co miesiąc osobom, które ze względu na stan zdrowia (znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności) lub wiek nie mogą podjąć pracy zarobkowej, a ich posiadany dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Nie

mają osób zobowiązanych do alimentacji lub osoby te ze względu na niskie źródła utrzymania nie są w stanie wspierać ich finansowo. Osoby pobierające zasiłek stały, jeśli nie posiadają innego tytułu ubezpieczenia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prawa do zasiłku stałego.

Liczba udzielonych świadczeń w formie zasiłku stałego w 2018 r.

Forma pomocy	Ogółem	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	161	1486	159	237

3.1.3. Dożywianie

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach. Na realizację tego zadania w 2018 roku wydatkowano kwotę 404 070,00 zł.

Liczba osób korzystających z pomocy w formie dożywiania w 2018 r.

Forma pomocy	Liczba osób korzystających	Kwota w zł.
Ciepły posiłek w placówkach oświatowych	244	95.333,00
Ciepłe posiłki w stołówce PCK	114	62.979,00
Świadczenie na zakup żywności	1345	245.758,00

Realizując pomoc w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności wydano 590 osobom decyzje administracyjne przyznające zasiłki celowe. Świadczenia skierowano do 1345 osób (jedną decyzją administracyjną przyznawano świadczenia dla innych członków rodziny). Średni koszt jednego świadczenia w 2018 r. wyniósł 94,56 zł. Z pomocy w formie

posiłków wydawanych w placówkach oświatowych i PCK skorzystało 358 osób z 231 rodzin.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej włączyli się w realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Realizacja programu była ważnym instrumentem będącym uzupełnieniem obecnie funkcjonującego systemu świadczeń społecznych oraz ogólnopolskiego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Do zadań ośrodka należy zweryfikowanie sytuacji materialnej osób ubiegających się o pomoc i przygotowanie skierowań do jednej z organizacji biorącej udział w programie i zajmującej się dystrybucją żywności. W 2018 roku do tej formy pomocy zakwalifikowano 1108 osób z 436 rodzin.

3.1.4. Usługi opiekuńcze

W 2018 roku w ramach zadań własnych gminy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował pomoc w formie usług opiekuńczych osobom niesamodzielnym. Pomoc kierowano do osób, które ze względu na wiek, choroby niepełnosprawność wymagały pomocy i były jej pozbawione z uwagi na to, iż były samotne lub najbliższa rodzina nie była w stanie zapewnić należytej opieki.

Dwadzieścia cztery opiekunki zatrudnione w strukturach Ośrodka zabezpieczało podstawowe potrzeby osobom z ograniczoną sprawnością, wymagającym częściowego wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z tej formy pomocy korzystały osoby mające trudności z poruszaniem się i samoobsługą. Zakres obowiązków opiekunek domowych polegał na:

- utrzymaniu mieszkania w porządku i czystości (wszystkich pomieszczeń), myciu okien, zmianie firan i zasłon, trzepaniu dywanów i chodników – minimum dwa razy w roku, pozostałe czynności stosownie do potrzeb,
- wykonywaniu czynności związanych z utrzymaniem higieny osobistej usługobiorcy (myciu osoby niepełnosprawnej fizycznie, prześcielaniu łóżka, zmianie bielizny osobistej, czesaniu itp.),
- zakupie artykułów spożywczych, leków i innych potrzebnych rzeczy w gospodarstwie domowym – za pieniądze usługobiorcy,
- przygotowywaniu posiłków – w tym obiadu lub przyniesieniu obiadu z placówki gastronomicznej, stosownie do potrzeb w środowisku,

- pomocy w spożywaniu posiłków i podawaniu leków zgodnie z zaleceniem lekarza,
- praniu bielizny osobistej i pościelowej oraz ręczników, ścierek itp. lub odnoszeniu i przynoszeniu z pralni,
- zmianie bielizny pościelowej,
- sprawowaniu opieki nad usługobiorcą w czasie wizyty u lekarza,
- załatwianiu spraw bieżących: wezwanie lekarza, realizacja recept, zgłoszenie napraw urządzeń domowych, opłaty czynszu itp.,
- przynoszeniu wody z zewnątrz,
- przynoszeniu opału i palenie w piecu,
- zapewnieniu kontaktu z otoczeniem,
- zgłaszaniu do pracownika socjalnego potrzeb usługobiorcy w zakresie innych form pomocy.

W 2018 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało łącznie 142 osoby na łączną kwotę 925.421,00 zł. Ogółem zrealizowano 41016 godzin usług opiekuńczych, w tym od lipca 2018 r. w ramach programu „Opieka 75+” finansowanych z budżetu Wojewody 1099 godzin na kwotę 8.885,81 zł dla 16 osób „75+”.

Usługi opiekuńcze świadczone są w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 16.00. Odpłatność za usługi opiekuńcze uzależniona była od sytuacji finansowej osoby korzystającej z usług oraz sytuacji rodzinnej. Odpłatność naliczana jest zgodnie z tabelą odpłatności uchwaloną przez Radę Miasta Ciechanów.

3.1.5. Kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej

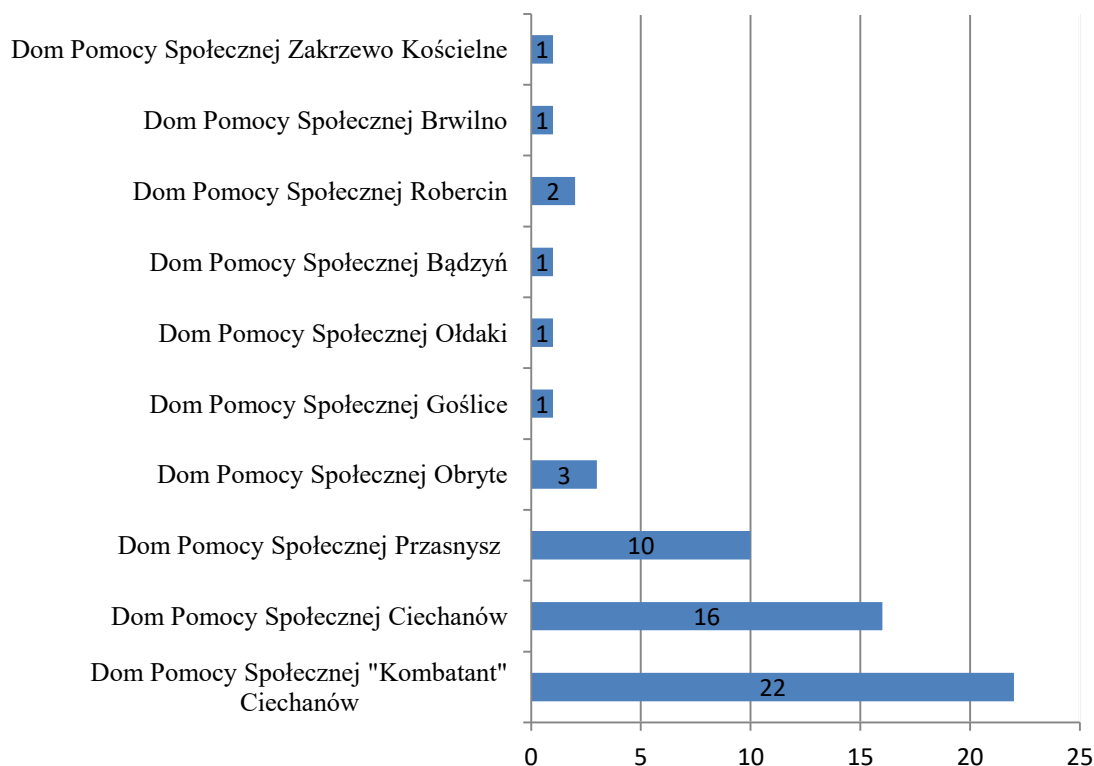
Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu mają prawo do pobytu w domu pomocy społecznej.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby ze względu na zły stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki ze strony najbliższej rodziny. Pobyt w placówce ustalany jest na podstawie decyzji administracyjnej. Decyzję o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej, jak również decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej po uprzednim zaakceptowaniu kompletu dokumentów przez Prezydenta Miasta Ciechanów.

W 2018 roku w domach pomocy społecznej przebywało 58 osób, którym wydano decyzję o skierowaniu i odpłatności. Mieszkańcy miasta przebywali w 9 różnych

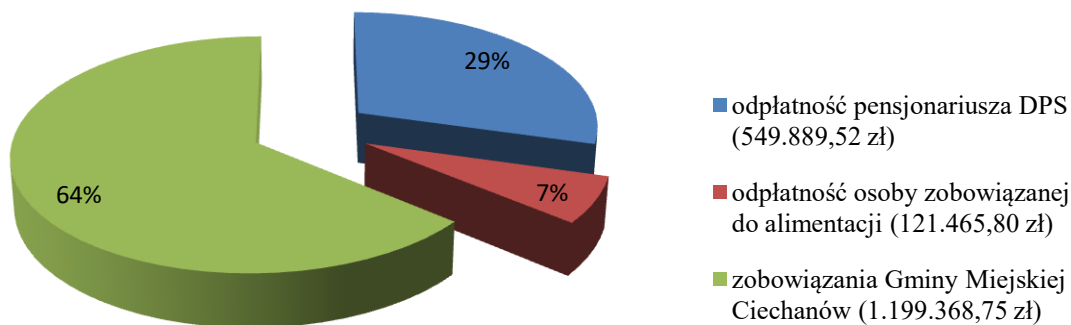
placówkach. Domy pomocy społecznej mają bardzo zróżnicowane wysokości opłat, które wahają się w granicach od 2.882,00 zł do 3.753,00 zł.

Wykaz domów pomocy społecznej, w których przybywali mieszkańcy miasta w 2018r.

Pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej finansowany był zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej. Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt osoby niesamodzielnej w domu pomocy społecznej spoczywa na mieszkańcu domu, jego małżonku oraz osobach zobowiązanych do alimentacji. Odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej ciąży na gminie wówczas gdy zarówno mieszkaniec jak i osoby zobowiązane do alimentacji nie są w stanie pokryć w całości kosztów utrzymania. Każdy z mieszkańców ponosił odpłatność stanowiącą 70% własnego dochodu, pozostałą część pokrywała rodzina zobowiązana do alimentacji lub gmina. W 2018 roku odpłatność pensjonariusza domu pomocy społecznej stanowiła kwotę 549.889,52 zł., osoby zobowiązanej do alimentacji - kwotę 121.468,45 zł., Gminy Miejskiej Ciechanów - kwotę 1.320 834,55 zł.

Procentowy stosunek odpłatności pensionariusza, osób zobowiązanych do alimentacji, Gminy Miejskiej Ciechanów w 2018 r.

W 2018 roku do domów pomocy społecznej skierowano 12 osób. Spośród 58 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej 3 osoby same pokrywała koszty pobytu w pełnej wysokości, 4 pokrywały koszty pobytu wspólnie z rodziną. W przypadku 10 osób koszty pobytu pokrywane były wspólnie z rodziną zobowiązaną do alimentacji oraz gminą, 41 osób w kosztach pobytu partycypowała wyłącznie gmina.

3.1.6. Wsparcie osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnością

System wsparcia dla osób niesamodzielnych obejmuje obszar pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej. Pomoc finansowa to przede wszystkim świadczenia z funduszu pomocy społecznej (zasiłek stały, okresowy, celowy, świadczenia z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), świadczenia opiekuńcze wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna). Do pomocy rzeczowej zalicza się możliwość korzystania z magazynu MOPS i wypożyczenia łóżka rehabilitacyjnego. Formy pomocy usługowej realizowane w Gminie Miejskiej Ciechanów to pobyt w dziennych ośrodkach wsparcia, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Zgodnie z Art. 51 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu

niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

Dzienny Dom Pobytu zwany „Dzienny Dom Seniora” (DDS) działa w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu lokalnym, którego działalność skierowana jest do 30 osób w wieku 60 + nieaktywnych zawodowo emerytów i rencistów o zmniejszonej sprawności psychofizycznej spowodowanej wiekiem lub niepełnosprawnością.

Głównym celem funkcjonowania DDS jest wsparcie ww. osób w ich codziennym życiu w miejscu zamieszkania oraz ich aktywizacja w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

Do „Dziennego Domu Seniora” przyjmowane są, osoby według następującej kolejności:

- samotne w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej,
- samotnie gospodarujące w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, których rodzina zamieszkuje poza terenem miasta Ciechanów,
- osoby , których rodzina mieszka na terenie Ciechanowa oraz osoby pozostające w związku małżeńskim .

Korzystanie z usług świadczonych przez DDS jest odpłatne. Koszty, jakie ponosi uczestnik/Senior w związku z pobytem w DDS związane są z odpłatnością za wyżywienie, której kwota procentowo uzależniona jest od dochodu.

Dzienny Dom Pobytu „Dzienny Dom Seniora” czynny jest we wszystkie dni tygodnia od godziny 8.00 do 16.00 oprócz sobót, niedziel i dni świątecznych i dni wolnych ustawowo.

Dzienny Dom Pobytu DDS zapewnia pomoc w formie podstawowych świadczeń uwzględniających zakres i potrzeby podopiecznych oraz prowadząc działania zmierzające do ich aktywizacji, organizacji czasu wolnego w placówce i poza nią, służy utrzymaniu osób starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w ich miejscu zamieszkania, co stanowi istotne wsparcie w ich codziennym funkcjonowaniu.

Głównym celem dziennego Domu Seniora jest wsparcie seniorów w ich codziennym życiu poprzez zaspokojenie potrzeb towarzyskich, aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej. Placówka zapewnia gorący posiłek w formie obiadu.

Dzienny Dom Seniora przeznaczony jest dla 30 uczestników. W roku 2018 roku na mocy decyzji administracyjnych ze świadczeń w Dziennym Domu Seniora korzystało 37 osób (w tym 34 osoby z obiadami i 3 bez obiadu). Osoby, którym wydano decyzje

odmowne z powodu braku miejsc umieszczano na liście oczekujących w roku 2018. Ze świadczeń „ze względów zdrowotnych” zrezygnowały 3 osoby, a na ich miejsce do korzystania z pobytu zakwalifikowano osoby z listy oczekujących.

Społeczność DDS tworzą w większości kobiety powyżej 80 roku życia, co stanowi ponad 60% ogółu uczestników. Podeszły wiek i liczne dysfunkcje wywołane procesem starzenia się, są ważnym wskaźnikiem prowadzonej w DDS działalności.

Duże zróżnicowanie pod względem wieku oraz sprawności psychofizycznej wymaga indywidualnego podejścia do Seniora. Najstarszy uczestnik jest w wieku 93 lat najmłodszy 64 lat .

Charakterystyka seniorów ze względu na wiek

wiek	69 – 69 lat	70 – 79 lat	80 – 89 lat	90 – 95 lat
liczba osób	5	6	28	1

Spośród wszystkich uczestników Dziennego Domu Seniora zakwalifikowanych do korzystania z DDS, na mocy decyzji administracyjnych wszyscy mieli przyznaną tę formę pomocy ze względu na sytuację rodzinną, materialną, oraz stan zdrowia. Wśród nich 90% stanowią osoby samotnie gospodarujące - 34 osoby oraz 3 osoby pozostają w rodzinie.

Korzystanie z usług świadczonych przez DDS jest odpłatne. Koszty, jakie ponosi Senior w związku z pobytem w Domu związane są z odpłatnością za wyżywienie. Zasady ponoszenia odpłatności reguluje *Uchwała Nr 414/XXVIII/2017 Rady Miasta Ciechanów z dnia 23 lutego 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu zwanym Dzienny Dom Seniora.*

W 2018 roku do pobytu z obiadami zakwalifikowano 34 osoby. Odpłatność uzależniona jest od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Seniorzy ponoszą odpłatność za obiad na czterech poziomach rzeczywistych kosztów wyżywienia. W roku 2018 cena jednostkowa za obiad dwudaniowy wynosiła 5, 80 zł.

W 2018 roku w ciągu 236 dni obiadowych zakupiono i wydano 5.774 szt. Obiadów Dzienny Dom Seniora w omawianym okresie sprawozdawczym prowadził szereg działań w zakresie aktywizacji podopiecznych poprzez organizację spotkań okolicznościowych, integracyjnych, uroczystości wynikających z kalendarza, pogadanek różnotematycznych, spotkań poza terenem DDS. Koszty organizacyjne i udział

uczestników w różnego rodzaju imprezach kulturalnych pokrywane były z budżetu DDS zgodnie z planem budżetowym.

Środowiskowy Dom Samopomoc typu „A i B” jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Ciechanów. To placówka wsparcia dziennego dla 40 osób dorosłych z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi. Placówka prowadzi rehabilitację społeczną. Decyzję o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy oraz decyzję o odpłatności za świadczone usługi wydaje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pisemna prośba osoby zainteresowanej, komplet dokumentów uprawniających do korzystania z usług placówki (skierowanie, zaświadczenia lekarskie, dokumenty na podstawie których oblicza się dochód członków rodziny wspólnie prowadzących gospodarstwo domowe) oraz wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego stanowią podstawę do wydania stosownych decyzji. Odpłatność za pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy ustalana jest na podstawie art. 51b ust.1 ustawy o pomocy społecznej. Odpłatność za korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy ustala się na poziomie 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie. Osoby, których dochód nie przekracza kwoty 300% kryterium dochodowego zgodnie z art.8 ustawy o pomocy społecznej nie ponoszą odpłatności za pobyt w placówce.

W 2018 roku MOPS wydał 44 decyzji administracyjnych kierujących do Środowiskowego Domu Samopomocy typu „A i B”.

3.1.7. Schronienie i pomoc osobom bezdomnym

Udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Problem bezdomności i zagrożenie bezdomnością dotyczy mieszkańców Gminy Miejskiej Ciechanów, którzy z różnych przyczyn znaleźli się w trudnej sytuacji. Osoby bezdomne charakteryzują się licznymi dysfunkcjami prowadzącymi do upośledzenia społecznego funkcjonowania, którego własnym staraniem nie są w stanie zmienić. Osoby bezdomne, poza pracą socjalną korzystają również z pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych oraz pomocy rzeczowej. Pomocy finansowej osobie bezdomnej udziela gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie korzystało łącznie 51 osób. W przypadku 12 osób pomoc skierowana była w trybie interwencyjnym, ponieważ byli to bezdomni z ostatnim

miejszem zameldowania poza Gminą Miejską Ciechanów. W opisanych przypadkach zabezpieczono miejsce w noclegowi, udzielono stosownej pomocy (np. sanitarnej, żywnościowej), a następnie ustalono gminy właściwe do udzielenia kompleksowej pomocy. W uzgodnieniu z właściwymi ośrodkami udzielano również pomocy w formie zakupu biletu w celu przejazdu do miejscowości, w której osoby bezdomne miały możliwość uzyskania schronienia lub innej formy pomocy. W przypadku 2 osób bezdomnych, którzy przebywali w pobliskich schroniskach - nie byli mieszkańcami miasta Ciechanów, a zmarli w Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim, Ośrodek odszukał najbliższą rodzinę w celu sfinansowania kosztów pogrzebu. Spośród bezdomnych objętych wsparciem naszego Ośrodka zmarło 4 bezdomnych, w przypadku których sprawieniem pochówku zajęła się najbliższa rodzina. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie, kompleksowym wsparciem objął 39 osób bezdomnych, którzy ostatnie stałe miejsce zameldowania mieli na terenie miasta Ciechanów. W 2018 roku osoby bezdomne otrzymały wsparcie finansowe na łączną kwotę 150.172,92 zł.

Formy pomocy finansowej kierowane do osób bezdomnych w 2018 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających	Kwota w zł.
zasiłki celowe na opłacenie pobytu i wyżywienia w domach dla bezdomnych	21	78.991,00
zasiłki stałe	10	50.221,27
składki zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	10	4.519,95
pokrycie kosztów pogrzebu	0	0
zasiłki celowe z programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	3	250,00
posiłki w PCK	2	1.726,10
zasiłki okresowe	13	12.753,30
Pozostałe zasiłki celowe	9	1.711,30
RAZEM		150.172,92

Zdecydowana większość osób bezdomnych to mężczyźni – 35 i 4 kobiety. Wśród tej liczby dominują osoby stanu wolnego 31 mężczyzn i 4 kobiety. Z reguły są to osoby, które mają zerwane więzi z najbliższą rodziną lub są osobami samotnymi nie posiadającymi żadnej rodziny i możliwości wsparcia. W takich sytuacjach pracownicy socjalni zabezpieczali schronienie w instytucjach, organizacjach lub wspierali osoby bezdomne w wybranych przez nich miejscach niemieszkalnych, co wykazuje poniższe zestawienie.

Miejsca w których przebywały osoby bezdomne w 2018 roku

Miejsca w których przebywały osoby bezdomne	Liczba osób
Stowarzyszenie MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Dreglinie	7
Stowarzyszenie „MONAR” Mazowieckie Centrum Pomocy Bliźniemu „MARKOT” w Turowie	11
Stowarzyszenie „MONAR” Mazowieckie Centrum Pomocy Bliźniemu „MARKOT” w Turowie- noclegownia	27 w tym 15 z miasta Ciechanów
Fundacja "Serce Marka" Konarzewo Sławki	1
Dom Zakonny Łązniewo	1
Fundacja New Life Center Murowana Goślina	1
Dom Odzyskanych dla Życia w Grzędach	1
ZOL Sońsk (obecnie umieszczony w DPS)	1
Chrześcijański Ośrodek dla Osób Uzależnionych Broczyna	1
Bezdomni przebywający w miejscach niemieszkalnych (Hotel robotniczy, szałas w Poznaniu, działki, pustostany)	7
Schronisko dla Osób Bezdomnych „PURMIA” w Zofiówce	1

Działania w ramach pracy socjalnej kierowane są w szczególności do osób bezdomnych (39 osób), których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały jest miasto Ciechanów. W obszarze problemu bezdomności do czerwca br. pracowało dwóch

pracowników socjalnych, którzy podejmowali działania na terenie miasta jak i współpracowali z organizacjami pozarządowymi udzielającymi schronienia. Od czerwca 2018 roku w obszarze bezdomności działania podejmowane są przez jednego pracownika, który ponadto wykonuje zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy. W zakresie działań na rzecz bezdomnych należy również podejmowanie działań interwencyjnych, aktywizujących, wspierających w procesie ich usamodzielniania.

Formy pomocy pozamaterialnej kierowane do osób bezdomnych w 2018 roku

Wyszczególnienie	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie
Działania kierowane do osób bezdomnych w tym:	51	51
ilość osób przebywających w schroniskach i noclegowniach	33	33
Osoby, które podjęły działania zmierzające do wyjścia z bezdomności i realizowały Indywidualny Plan Wychodzenia z Bezdomności	16	16
Ilość osób bezdomnych, którym przyznano lokal	1	1
Osoby bezdomne, które w okresie sprawozdawczym utraciły status osoby bezdomnej	8	8
Osoby bezdomne, które zmarły	4	4
Osoby bezdomne, które nie były mieszkańcami miasta Ciechanów	12	12

W 2018 roku największą grupę bezdomnych, w stosunku do których kierowano kompleksową pomoc, stanowiły osoby powyżej 50 roku życia (osób 20). Osoby młodsze tj. do 50 roku życia to grupa 17 osób.

Największą grupę bezdomnych stanowiły osoby w wieku pełnej aktywności zawodowej (34 osoby). Ta grupa bezdomnych posiadała głównie wykształcenie zawodowe (18 osób) i podstawowe (9 osób), gimnazjalne (1 osoba) oraz średnie (6 osób). Mimo posiadania kwalifikacji, osoby te od wielu lat nie pracowały w swoim zawodzie i utraciły wcześniej zdobyte umiejętności.

Bezdomność jest problemem przy którego analizie, szczególnie w kontekście szukania rozwiązań, istotnym jest czas pozostawania w bezdomności. Długotrwałe pozostawanie w warunkach destabilizacji, skomplikowanej sytuacji życiowej tych osób, utrzymującym się stresie, uzależnieniach, sprawia że zmienia się ich osobowość. Tracą ambicję, własną godność i motywację do zmian. W grupie osób objętych wsparciem ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie największą grupę stanowiły osoby, które status bezdomnej posiadają do pięciu lat (19 osób), przy czym w przypadku 10 osób bezdomność trwała do 12 miesięcy. Należą do nich również osoby, które z pomocy materialnej korzystają sporadycznie, głównie w okresach pogorszenia warunków pogodowych (5 osób). Z grupy bezdomnych objętych kompleksowym wsparciem w 2018 roku 10 osób pozostawało bezdomnymi powyżej 5 lat.

Czas trwania bezdomności

Wyszczególnienie	Liczba osób
do 1 roku	10
od 1 do 5 lat	19
powyżej 5 lat	10

Pomimo tak trudnej grupy klientów, z częścią z nich udaje się podjąć skuteczną pracę socjalną. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie obejmuje wsparciem osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością, przebywające na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów. W szczególności praca socjalna jest kierowana do osób bezdomnych, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały było Miasto Ciechanów.

Pracownicy socjalni zajmujący się problemem bezdomności prowadzili działania interwencyjne, aktywizujące, wspierające w procesie usamodzielniania np.:

- 1) okresowe patrole podejmowane wspólnie z pracownikami Straży Miejskiej, w szczególności w okresach trudnych warunków atmosferycznych,
- 2) prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny, polegającej na ustaleniu działań zarówno po stronie pracownika socjalnego jak i osoby bezdomnej, mające na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej,
- 3) pomoc w nawiązaniu kontaktu z rodziną i odbudowania więzi rodzinnych,
- 4) organizowanie pomocy wolontariuszy w zakresie przeciwdziałania bezdomności,

- 5) kierowanie do placówek świadczących opiekę w zakresie schronienia,
- 6) współdziałanie z placówkami w zakresie tworzenia indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności i realizacji kontraktów socjalnych,
- 7) udzielanie wsparcia w zakresie wyrobienia utraconych dokumentów lub skompletowania dokumentów uprawniających do świadczeń emerytalno-rentowych,
- 8) motywowanie do podjęcia i realizacji terapii uzależnień,
- 9) motywowanie do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz potwierdzania w wyznaczonych terminach gotowości do podjęcia pracy,
- 10) motywowanie do podejmowanie aktywności zawodowej oraz organizowanie spotkań umożliwiających bezpośredni kontakt z pracodawcami,
- 11) motywowanie do podejmowania leczenia chorób somatycznych oraz kompletowania dokumentacji w celu uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- 12) motywowanie do złożenia wniosków o przydział lokalu socjalnego,
- 13) organizowanie usług kąpielowych, zabezpieczenia odzieży i zminimalizowania zagrożeń zakażeniem,

W 2018 roku, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie odbyły się dwa spotkania w celu ustalenia planu działań w obszarze zjawiska bezdomności, które obejmowało:

- 1) Omówienie zasad współpracy na okres 2018/2019 z organizacjami pozarządowymi zapewniającymi schronienie osobom bezdomnym oraz świadczącymi usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej oraz zaplanowanie efektywnego systemu komunikacji i wymiany informacji pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze bezdomności.
- 2) Zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań związanych z pomocą osobom bezdomnym.
- 3) Stała współpraca z pracownikami Straży Miejskiej, Komendą Powiatową Policji w zakresie monitoringu miejsc niemieszkalnych gdzie mogą przebywać osoby bezdomne i podejmowanie interwencji w sytuacjach wymagających zabezpieczenia schronienia, szczególnie w okresach zimowych.
- 4) Zabezpieczenie gorącego posiłku lub żywności dla osób bezdomnych tego pozbawionych we współpracy z PCK Oddział w Ciechanowie oraz Bankiem Żywności.

5) Współpraca z Pogotowiem Ratunkowym w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia osób bezdomnych.

6) Podejmowanie interwencji w sytuacji udzielania wsparcia osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu, środków odurzających lub z podejrzeniem występowania zaburzeń psychicznych.

7) Współpraca z instytucjami w zakresie poszukiwania rodzin zmarłych osób bezdomnych w celu organizacji pochówku.

W 2018 roku z 39 osobowej grupy bezdomnych, mieszkańców Ciechanowa 8 osób utraciło status osoby bezdomnej w tym:

- umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej – 2 osoby,
- wynajęcie mieszkania we własnym zakresie - 4 osoby,
- podjęcie pracy z zamieszkaniem - 1 osoba ,
- uzyskanie lokalu z zasobów gminy – 1 osoba.

W 2018 roku 4 osoby bezdomne zmarły, jednak organizowanie pochówku nie stanowiło wydatku dla gminy, ponieważ pracownikom udało się odnaleźć rodziny zmarłych uprawnione do zasiłku pogrzebowego. W tym zakresie pracownicy również udzielali pomocy w procedurach związanych z nabyciem świadczeń.

3.1.8. Sprawowanie pogrzebów

Sprawowanie pogrzebu to świadczenie niepieniężne dla osób, które nie posiadały świadczeń emerytalno-rentowych oraz osób zobowiązanych do pokrycia kosztów pogrzebu, które nie są w stanie tego zrobić samodzielnie. Sprawowanie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego lub też zgodnie z wyrażoną przez niego wolą odnośnie sposobu pochowania, a jeżeli nie są one znane – zgodnie z wolą osób bliskich.

W roku 2018 sprawiono 4 pogrzeby na łączną kwotę 10.129,00 zł.

3.2. Zadania zlecone gminie

3.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 1 dorosłej osoby niepełnosprawnej zamieszkałej na terenie miasta Ciechanów.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa przyznawane są na podstawie:

- złożonego wniosku o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych osoby zainteresowanej usługami specjalistycznymi lub jej przedstawiciela,
- przeprowadzonego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej
- skompletowaniu pełnej dokumentacji, w tym zaświadczenia lekarskiego wydanego przez specjalistę,
- wydanej decyzji administracyjnej o przyznaniu specjalistycznych usług opiekuńczych i obowiązującej odpłatności wyliczonej wg tabeli odpłatności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U.189 z 2005 r. poz.1598 ze zm.).

W 2018 roku zrealizowano 306 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Pełna odpłatność za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 25,00 zł. Odpłatność jaką ponosi beneficjent za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych jest uzależniona od miesięcznego dochodu na 1 członka w rodzinie. Odpłatność wyniosła 20% kwoty bazowej 25,00 zł (tj. 5,00zł za 1 godzinę).

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w całości pokrywane były z budżetu Wojewody. Otrzymane środki w 2018 roku wyniosły 7.650,00 zł , zaś wysokość dochodów z tytułu odpłatności za usługi to kwota 1.835,00 zł. Kadra jaką zatrudniał w 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie to terapeuta zajęciowy. Osoba ta wykonywała pracę na umowę zlecenie.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych odbywała się na podstawie planu terapeutycznego dostosowanego indywidualnie do osób korzystających z tej formy pomocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje również 34 łózkami rehabilitacyjnymi, które wypożyczają nieodpłatnie niepełnosprawnym mieszkańcom miasta. Łóżka Ośrodek otrzymał jako darowiznę z partnerskiego miasta Haldensleben w Niemczech. W 2018 roku 30 osób korzystało z tej formy pomocy.

3.2.2. Świadczenia rodzinne

Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych koncentrują się przede wszystkim na wsparciu rodzin o niskich dochodach, osób niepełnosprawnych i starszych. Uzyskana pomoc winna przynajmniej częściowo zaspokoić potrzeby życiowe takie jak

leczenie, rehabilitację oraz edukację. Dlatego formy pomocy są zróżnicowane i wymagają spełnienia określonych warunków po spełnieniu których można otrzymać świadczenie w formie:

- zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny przysługiwał osobom, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 764,00zł.

Wysokość zasiłku rodzinnego uzależniony jest od wieku dziecka, tj.:

- do 5 roku życia - 95,00 zł,
- powyżej 5 roku życia do 18 roku życia – 124,00 zł,
- powyżej 18 roku życia. do ukończenia 24 roku życia – 135,00 zł.

Do zasiłku rodzinnego przyznaje się dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – świadczenie jednorazowe w wysokości 1.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości 193,00 zł (nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci),
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w wysokości 90,00 zł dla dziecka do 5 roku życia i 110,00 zł powyżej 5 r. ż. do ukończenia 24 roku życia,
- rozpoczęcia roku szkolnego - świadczenie jednorazowe w wysokości 100,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w wysokości 113,00 zł lub w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w wysokości 69,00 zł,
- dodatek z tytułu wielodzietności w wysokości 95,00 zł.

W ramach przyznawanych świadczeń rodzinnych wypłacana jest również jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Prawo do tego świadczenia mają

rodzice lub opiekunowie prawni dziecka, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł netto.

Świadczenie rodzicielskie jest wypłacane tym rodzicom, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego, nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom). Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni. W 2018 roku wypłacono 1.287 świadczeń rodzicielskich.

W 2018 roku 1.392 rodziny otrzymywały zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami.

3.2.3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów daje możliwość wypłaty świadczeń na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeśli egzekucja jest bezskuteczna. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają rodziny których dochód na osobę nie przekracza kwoty 725,00 złotych. Świadczenia są wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów nie wyższej niż 500,00 złotych miesięcznie na dziecko.

W 2018 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla 323 rodzin.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2018 r.

Struktura rodziny korzystającej ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin
Rodziny ogółem	323
o liczbie dzieci	
1	120
2	123
3	48
4 i więcej	32

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Działania wobec dłużnika alimentacyjnego w 2018 roku obejmowały:

- 1) przekazywanie do komornika sądowego informacji o przyznaniu świadczeń, jak również o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika (1060 informacji),
- 2) ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego (68 przypadków),
- 3) wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych (227 wniosków).

Prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych spoczywa na organie właściwym dłużnika. Organ właściwy dłużnika ponosi odpowiedzialność za aktywizację dłużnika alimentacyjnego, zamieszkującego na terenie gminy. Do tej grupy obowiązków należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie z dłużnikami wywiadów alimentacyjnych,
- 2) przyjmowanie od dłużników oświadczeń majątkowych,
- 3) przekazywanie komornikowi i organowi właściwemu wierzyciela wszystkich istotnych informacji o dłużniku, mających wpływ na egzekucję lub wypłatę świadczeń,
- 4) aktywizowanie dłużnika alimentacyjnego do podjęcia działań w kierunku uzyskania dochodu (wzywanie do rejestracji w PUP, sporządzanie wniosków o aktywizację do PUP itp.),
- 5) dyscyplinowanie dłużnika wnioskami do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy,
- 6) zgłaszanie do Prokuratury podejrzenia popełnienia przestępstwa z art.209 kk (przestępstwo niealimentacji),
- 7) analiza wniosków dłużników o umorzenie ich zobowiązań z tyt. wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2018 roku, w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wykonywali następujące czynności:

- wezwali 527 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
- przeprowadzili 168 wywiady alimentacyjne,
- przyjęli 168 oświadczeń majątkowych,

- w 44 przypadkach przeprowadzono postępowania administracyjne dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych, na podstawie których wydano 21 decyzje uznające dłużników za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przekazali komornikowi sądowemu 475 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń,
- skierowali 16 wniosków do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art.209 par. 1 kk.
- skierowali do Starosty 18 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy.

Z uwagi na fakt, iż dłużnicy alimentacyjni to przeważnie osoby bezrobotne, czasami bezdomne, ściągalność należności w 2018 roku wyliczana jest na poziomie około 11,21% wypłacanych świadczeń.

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku wydano 473 decyzji administracyjnych, w tym 19 decyzji odmownych z powodu: przekroczenia dochodu uprawniającego do korzystania ze świadczeń. Od 2 decyzji odmownych złożono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ciechanowie. Zaskarżone decyzje utrzymano w mocy.

3.2.4. Świadczenia wychowawcze 500+

Do systemu świadczeń rodzinnych od kwietnia 2016 roku dołączyła nowa forma wsparcia, świadczenie wychowawcze realizowane w ramach Programu Rodzina 500+. Program przewiduje wypłaty świadczenia wychowawczego w wysokości 500,00 zł. miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Dla rodzin o niskich dochodach wsparcie obejmuje także pierwsze lub jedyne dziecko przy spełnieniu ustawowego kryterium 800,00 zł. lub 1.200,00 zł. w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Pierwsze dziecko oznacza jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze wypłacane było w kwocie 500,00 zł. na każde uprawnione dziecko.

W 2018 roku 2656 rodzin otrzymało świadczenie wychowawcze na 4.291 dzieci. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku z zakresu świadczeń wychowawczych wydano 3.757 decyzji administracyjnych, w tym 106 decyzji odmownych, tj.: z powodu przekroczenia przez rodziny dochodu uprawniającego do przyznania świadczeń 90, braku uprawnień 10. Od wydanych decyzji złożono 6 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego - 4 decyzje utrzymało w mocy, 2 zostały uchylone i świadczenia

przyznano przez organ odwoławczy, żadnej decyzji organ odwoławczy nie zmienił w zakresie wysokości nienależnie pobranego świadczenia na korzyść klienta.

3.2.5. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wynosi 4000,00zł. Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie wypłacono 6 świadczeń na kwotę 24.000 zł.

3.2.6. Rządowy Program „Dobry Start”

Program „Dobry Start” jest kolejnym komponentem kompleksowej i długofalowej prowadzonej przez rząd polityki rodzinnej. Szczegółowe warunki realizacji rządowego programu „Dobry Start” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku.

Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 lat (także w przypadku ukończenia 20 lat w bieżącym roku przed rozpoczęciem roku szkolnego). Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia (także w przypadku ukończenia 24 lat w bieżącym roku przed rozpoczęciem roku szkolnego).

Wsparcie z programu „Dobry Start” należy się rodzicom, opiekunom prawnym i faktycznym (opiekun faktyczny to osoba, która sprawuje opiekę nad dzieckiem i wystąpiła do sadu o jego przysposobienie), rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym

rodzinne domy dziecka, a także dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych i dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych.

Świadczenie dobry start wynosi 300 zł jednorazowo na dziecko i jest co do zasady niepodzielne, jednak, podobnie jak w przypadku świadczenia wychowawczego, gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia dobry start ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia dobry start (czyli 150 zł) – § 5 ust. 2 rozporządzenia.

Zgodnie z § 28 ust. 1 i 2 rozporządzenia, wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dobry start są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 30 listopada danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 listopada danego roku. Wnioski złożone po upływie terminu 30 listopada pozostawia się bez rozpatrzenia.

W 2018 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie złożono 3.512 wniosków o przyznanie świadczenia „Dobry Start”.

Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie „Dobry Start” w 2018 r.

Miejsce nauki dzieci, na które wypłacono świadczenie „Dobry Start”	Liczba dzieci
Szkoła podstawowa	3.073
Szkoła ponadpodstawowa	847
Dotychczasowe gimnazjum lub dotychczasowa szkoła ponadgimnazjalna	613
Młodzieżowy ośrodek socjoterapii	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	30
Specjalny Ośrodek Wychowawczy	3
Razem	4.568

Wydatki na realizację rządowego programu „Dobry Start” w 2018 roku wyniosły 1.416.100,00 zł, w tym wydatki na świadczenia 1.370.400,00 zł. i wydatki na koszty obsługi 45.700,00 zł.

4. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

4.1. Analiza wydatkowania środków finansowych na realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Realizując obowiązek ustawowy wynikający z art. 179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Prezydent Miasta składa, w terminie do 31 marca każdego roku, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa poszczególne zadania ciążące na samorządach w obszarze profilaktyki, wsparcia rodziny, instytucji pieczy zastępczej, jak również usamodzielnienia wychowanków oraz adopcji.

Profilaktyka, wsparcie rodziny, zgodnie z ustawą, realizowana jest przede wszystkim przez gminne instytucje i organizacje działające na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc kierowana jest głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Zadanie to realizowane jest poprzez zapewnienie rodzinom wsparcia przez asystentów rodziny, placówki wsparcia dziennego (np. świetlice, kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze), rodziny wspierające.

Do zadań samorządu powiatowego należy zapewnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz proces usamodzielniania wychowanków.

Zadania samorządu województwa to prowadzenie regionalnych placówek opiekuńczo terapeutycznych (dla dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji) oraz interwencyjnych ośrodków preadapcyjnych (dla małych dzieci, do 1 roku życia oczekujących na adopcje).

W Gminie Miejskiej Ciechanów realizację ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

4.1.1. Źródła finansowania

Wydatki Gminy Miejskiej Ciechanów w 2018 roku na realizację zadań wynikających

z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynosiły 709.888,72 złotych.

Na wydatkowaną kwotę składały się:

- 1) Środki finansowe z budżetu gminy – 547.277,63 zł.
- 2) Środki finansowe z budżetu wojewody – 35.437,00 zł.
- 3) Środki finansowe z Funduszu Pracy – 13.936,00 zł
- 4) Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu „Dzieci-nasza wspólna sprawa”-113.238,09 zł

Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy. Obowiązek zabezpieczenia środków finansowych na prawidłową realizację zadania spoczywa na gminach.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny wyniosły 124.798,55 zł. W 2018 roku Gmina Miejska Ciechanów w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” otrzymała dotację na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w wysokości 35.437,00 zł z rezerwy celowej budżetu państwa oraz 13.936,00 zł z Funduszu Pracy, 75.425,55zł to wydatki z budżetu gminy. W związku z powyższym realizacja zadania sfinansowana została w 60,43% ze środków finansowych budżetu gminy, z rezerwy celowej budżetu państwa- 28,40% oraz ze środków Funduszu Pracy 11,17 %.

4.1.2. Środki finansowe z budżetu Gminy

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej finansowane z budżetu gminy:

- opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 99.339,77 zł. (18,15%),
- opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej – 173.809,21 zł. (31,76%),
- zatrudnienie asystenta rodziny 75.425,55 zł. (13,78%),
- funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego (w tym wkład własny Projekt „Dzieci nasza wspólna sprawa” – 8.598,57 zł) – 198.703,10 zł (36,31%).

Łącznie na zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej finansowane z budżetu gminy wydano w 2018 roku kwotę 547.277,63 zł.

4.1.3. Środki finansowe z budżetu wojewody

Z budżetu wojewody dofinansowano zatrudnienie asystentów rodziny. Kwotę 35.437,00 zł. Gmina Miejska Ciechanów otrzymała w ramach udziału w Programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.

4.1.4. Środki finansowe z Funduszu Pracy

Gmina Miejska Ciechanów otrzymała środki z Funduszu Pracy na dofinansowanie wynagrodzenia asystentów rodziny w ramach udziału w „Programie asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” Wydatki poniesiono w wysokości 13.936,00 zł.

4.1.5. Dofinansowanie z EFS i Budżetu Państwa do projektu „Dzieci – nasza wspólna sprawa”

W 2018 r. kontynuowano realizację projektu pt. „Dzieci – nasza wspólna sprawa” dofinansowanego ze środków EFS. Założeniem projektu było utworzenie placówki wsparcia dziennego i stworzenie kompleksowego wsparcia dla dzieci z rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Projekt realizowany był zgodnie z umową o dofinansowanie do dnia 30.09.2018r. W roku 2018 z dofinansowania wydano kwotę 113.238,09 zł (UE-97.469,33 zł, dotacja celowa z budżetu państwa – 15.768,76 zł, wkład własny-8.598,57zł).

4.1.6. Wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Wykonanie	%
852	Pomoc Społeczna				
	85295	Pozostała działalność-Projekt „Dzieci-nasza wspólna sprawa”	124.672,50	121.836,66	97,73 %
855	Rodzina				
	85504	Wspieranie rodziny – zatrudnienie asystenta rodziny	138.737,00	124.798,55	89,95 %
	85504	Wspieranie rodziny – Placówka wsparcia dziennego	190.107,00	190.104,53	100%
	85508	Rodziny zastępcze	173.810,00	173.809,21	100%
	85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	99.340,00	99.339,77	100%

4.2. Charakterystyka systemu wspierania rodziny

Do podstawowych zadań nałożonych na samorząd gminy z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej należy:

- tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodziny poprzez:
 - pracę asystenta rodziny,
 - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego,
 - tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających,
- współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej:
 - rodzinnej pieczy zastępczej,
 - instytucjonalnej pieczy zastępczej
- opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich w wersji elektronicznej i papierowej wojewodzie.

4.2.1. Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Miejskiej Ciechanów

Praca pracownika socjalnego

Diagnoza problemów rodzin i dzieci jest pierwszym krokiem w kierunku skutecznego udzielania pomocy rodzinom przeżywającym kryzys lub nieprawidłowo sprawującym funkcję opiekuńczo-wychowawczą. Prowadzona jest ona głównie przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2018 roku pracownicy socjalni problem trudności opiekuńczo-wychowawczych zdiagnozowali w 141 rodzinach korzystających z systemu wsparcia pomocy społecznej. W ramach pracy socjalnej podejmowano różne działania mające na celu poprawienie funkcjonowania rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Do głównych zadań pracowników socjalnych pracujących z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze należy prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej z rodziną i dziećmi. Praca tej grupy pracowników wymaga zwiększonego nakładu pracy, polega na uświadomieniu rodzicom konsekwencji oraz następstw ich działań i zachowań, proponowania działań naprawczych, wspierania w osiągnięciu zamierzonych celów i monitorowania postępów, współpracując z innymi organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodziny i dziecka. Działania w tym zakresie nie zawsze znajdują odzwierciedlenie w tworzonej dokumentacji i są niewymierne. Często wiele godzin pracy jest poświęconych na udzielaniu porad, informacji, pomocy w załatwieniu spraw, podejmowaniu interwencji w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, ustalenia faktycznych trudności jak i potencjału tkwiącego w rodzinach.

Pracownicy socjalni w celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin ściśle współpracowali z następującymi instytucjami:

- Placówką Wsparcia Dziennego działającą w strukturach MOPS,

- Sądem Rejonowym w Ciechanowie, w szczególności z II Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będącym organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci pochodzących z Gminy Miejskiej Ciechanów,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ciechanowie,
- Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- Komendą Powiatową Policji w Ciechanowie,
- Pedagogami i wychowawcami szkół podstawowych i gimnazjalnych w Ciechanowie,
- Placówkami służby zdrowia.

Współpraca z wymienionymi wyżej instytucjami miała zarówno charakter konsultacji, wymiany informacji, jak i podejmowania wspólnych działań na rzecz rodzin. W efekcie współpracy 55 rodzin skorzystało ze wsparcia psychologa, 79 rodzin skorzystało w pomocy pedagoga, 55 rodzin współpracowało z asystentem rodziny, w przypadku 54 rodzin pracownicy socjalni podejmowali współpracę z policją i w przypadku 55 rodzin z kuratorem sądowym.

W przypadku 7 rodzin niewydolnych wychowawczo w 2018 roku po raz pierwszy wystąpiono do Sądu Rodzinnego w Ciechanowie o wgląd w sytuację 18 dzieci z powodów zaniedbań lub braku efektów dotyczących współpracy z asystentem lub pracownikiem socjalnym. Do Sądu Rodzinnego występowano również z wnioskiem o podjęcie działań w stosunku do rodziców, którzy posiadali ograniczoną władzę rodzicielską i nadal nie wywiązywali się należycie ze swoich obowiązków, mimo udzielania kompleksowego wsparcia ze strony naszego Ośrodka. Pisma miały na celu podjęcie działań przez Sąd prawem przewidzianych, np. zmianę formy ograniczenia władzy rodzicielskiej, objęcie nadzorem kuratora sądowego, zobowiązanie rodzin do współpracy z asystentem rodziny lub umieszczenia w systemie pieczy zastępczej. W efekcie w 2018 roku w przypadku 4 rodzin Sąd Rejonowy w Ciechanowie wydał postanowienie o umieszczeniu 4 dzieci w pieczy zastępczej.

W ramach współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną zorganizowane zostały zajęcia warsztatowe podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców. Do udziału w warsztatach skierowano 19 rodziców borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Program składał się z 10 cyklicznych spotkań, dzięki którym rodzice mieli możliwość zwiększenia umiejętności skutecznej komunikacji z dziećmi, stawiania

granic w relacjach, stosowania odpowiednich kar i nagród. Zajęcia prowadzone były z psychologiem specjalizującym się w edukacji wychowawczej, poświęcone wypracowaniu nowych sposobów wychowawczych dopasowanych do potrzeb dziecka. Zajęcia dawały możliwość rozpoznawania sytuacji trudnych wychowawczo, zrozumienia z czego one wypływają i jak można ich uniknąć, jakich zachowań unikać aby nie wzmacniać niewłaściwych zachowań dziecka.

W tym zakresie działania w okresie od stycznia do maja podejmowane były przez 4-ch pracowników, a od czerwca zadania realizowane były tylko przez 3-ch pracowników. Zmniejszenie zaangażowania pracowników wynikało z problemów kadrowych.

Liczba rodzin objętych wsparciem w związku z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi

Wyszczególnienie	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie
Liczba rodzin z dziećmi przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze w tym:	141	495
rodziny niepełne	91	294
rodziny wielodzietne	44	220
Liczba rodzin w stosunku do których Ośrodek wystąpił z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka	14	36
Liczba rodziców skierowanych do udziału w warsztatach, spotkaniach mających na celu podniesienie wiedzy dot. pełnienia funkcji rodzica	19	X

Pracownicy socjalni współpracujący z rodzicami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w celu usystematyzowania działań zmierzających do podniesienia umiejętności wychowawczych, czy skuteczniejszego rozwiązywania problemów występujących w rodzinie zawarli 12 kontraktów socjalnych.

Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną również z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Należy podkreślić, że pracownicy socjalni i asystenci rodziny podejmują oddziaływania w stosunku do rodziców biologicznych współpracując przy tym z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz

placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Współpraca z powyższymi jednostkami polegała przede wszystkim na realizacji działań zmierzających do powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. W tym zakresie w 2018 roku pracownicy socjalni:

- 1) Przygotowali 206 opinii dotyczących sytuacji socjalno-bytowej rodzica biologicznego w celu ustalenia przez PCPR planu pomocy dziecku oraz oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
- 2) Sporządzili 58 opinii na potrzeby Sądu Rejonowego w Ciechanowie Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.
- 3) Uczestniczyli w 80 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, w trakcie których dokonywano oceny całokształtu sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w pieczy, w tym:
 - spotkania w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Socjalizacyjnej w Gołotczyźnie w 2018 roku odbyły się dwukrotnie w miesiącu marcu i wrześniu - dotyczyły sytuacji 7 dzieci z 6 rodzin,
 - spotkania grup dotyczących analizy sytuacji 42 dzieci (z 32 rodzin) umieszczonych w rodzinach zastępczych odbywały się cyklicznie raz na kwartał w przypadku dzieci do trzeciego roku życia i raz na pół roku w przypadku dzieci powyżej trzeciego roku życia.

Pracownicy socjalni współpracowali z Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Gołotczyźnie również w okresie pobytu dzieci w domu rodzinnym, na przykład w czasie wakacji i ferii zimowych lub świątecznych. Pracownicy socjalni monitorowali funkcjonowanie rodziców w zakresie wywiązywania się z funkcji opiekuńczo-wychowawczych w okresach pobytu dzieci w domu rodzinnym i prowadzili edukację w obszarze stopnia zabezpieczenia potrzeb socjalno-bytowych. Ponadto pracownicy socjalni podejmowali działania wspierające w stosunku do pełnoletnich, usamodzielnionych wychowanków Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych.

Z analizy danych związanych z podejmowanymi interwencjami w okresie sprawozdawczym zwiększyła się liczba interwencji kryzysowych podejmowanych przez pracowników socjalnych. Na 175 rodzin, w których pracownicy podejmowali interwencje, w 76 przypadkach interwencje dotyczyły sytuacji związanych z zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi lub przeżywanym kryzysem rodzin z dziećmi.

W okresie sprawozdawczym matka samotnie wychowująca jedno dziecko, przybywająca chwilowo na terenie miasta Ciechanowa z powodu przemocy,

w trybie interwencyjnym została umieszczona w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Mławie. Po blisko miesięcznym pobycie w Hostelu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mławie powróciła do stałego miejsca zamieszkania, gdzie otrzymała lokal socjalny.

Praca asystenta rodziny

Pomoc w formie wsparcia przez asystenta rodziny kierowana jest dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracownik socjalny pracujący z rodziną, widząc konieczność wprowadzenia asystenta w rodzinie sporządzał wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. W wywiadzie przedstawiał obszary dysfunkcji występujące w rodzinie i wnioskował o przydzielenie usługi asystenta. Po zatwierdzeniu wniosku przez dyrektora asystent rozpoczynał pracę z rodziną. Objęcie opieką asystenta rodziny może być również na wniosek Sądu. W 2018 roku 11 rodzin korzystało z usługi w związku z interwencją Sądu, który zobowiązał rodziny niewydolne wychowawczo do współpracy z asystentem rodziny.

Zadania asystentów rodziny skupiały się wokół podniesienia kompetencji społecznych, w tym głównie:

- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica,
- pomocy w zakresie dbania o sytuację zdrowotną w szczególności małoletnich dzieci,
- pomocy w podjęciu leczenia odwykowego i korzystania ze specjalistycznego wsparcia,
- wzmocnienie kompetencji rodziców,
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego dzieci,
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- pomocy w poszukiwaniu pracy,
- pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,
- doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- pomoc w planowaniu budżetu domowego,
- pomoc w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymania czystości w najbliższym otoczeniu.

Ponadto asystent prowadzi dokumentację potwierdzającą działania podejmowane w konkretnych rodzinach (plan pracy z rodziną, karty pracy) przygotowuje okresowe oceny oraz uczestniczy w przygotowaniu opinii o rodzinie na potrzeby sądu, współpracuje z innymi podmiotami w systemie pieczy zastępczej w szczególności z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, współpracuje z innymi przedstawicielami instytucji związanymi ze wsparciem rodziny (kuratorem, pedagogiem szkolnym, wychowawcą, pracownikiem socjalnym itp.).

Asystentem rodziny może być osoba z wyższym wykształceniem, posiadająca zaświadczenie o niekaralności, nie może być pozbawiona władzy rodzicielskiej i nie może mieć zawieszanej władzy rodzicielskiej. Rolą asystenta jest praca z rodziną niewydolną wychowawczo i doprowadzenie jej do prawidłowego funkcjonowania.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zatrudnił 4 asystentów rodziny na 3,25 etatu. Wynagrodzenia asystentów dofinansowane zostały z budżetu wojewody, w ramach Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.

Asystenci podejmowali pracę z rodziną, wspierali w trudnościach w taki sposób, by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działaniami wspierającymi, motywującymi i pomocowymi asystenci objęli 55 rodzin, w których wychowywało się 144 dzieci. W przypadku 33 rodzin usługa będzie kontynuowana w 2019 roku, natomiast w 22 rodzinach korzystających z usług, asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celów (15), ze względu na brak współpracy ze strony rodziny (2), ze względu na brak efektów (4) lub ze względu na zmianę metody pracy (1).

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisywanie mu funkcji koordynatora w zakresie wsparcia oferowanego kobietom w ciąży z powikłaniami lub rodzącej dziecko, u którego w prenatalnej fazie rozwoju lub w czasie porodu zdiagnozowano ciężkie i nieodwracane upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. Każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który na podstawie pisemnego upoważnienia może załatwiać w jej imieniu spraw w różnych instytucjach oraz:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować przed instytucjami i urzędami,

- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków.

W 2018 roku rodziny przeżywające takie sytuacje nie wyrażały zgody na wsparcie asystenta rodziny i na pomoc w tym zakresie.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego

Realizując obowiązek ustawy wynikający z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Miejska Ciechanów w październiku 2016 roku utworzyła Placówkę Wsparcia Dziennego pod nazwą „Świetlica Środowiskowa”. Placówka działa w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, została utworzona w ramach projektu „Dzieci nasza wspólna sprawa” i była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego do dnia 30 września 2018r. Po tym okresie działalność placówki została przedłużona na dalsze 2 lata i od 1 października finansowana ze środków budżetu gminy.

Placówka przeznaczona była dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, nabór dzieci do placówki przeprowadzali pracownicy socjalni, zgodnie z potrzebami w tym zakresie.

Do placówki stale uczęszczało 28 dzieci w wieku od 7 do 15 lat zamieszkujących na terenie miasta Ciechanów, których rodzice korzystali ze świadczeń pomocy społecznej MOPS w Ciechanowie. W 2018 roku z placówki odeszło 7 dzieci, na ich miejsce zakwalifikowano nowe osoby.

Placówka Wsparcia Dziennego funkcjonowała codziennie oprócz niedziel i świąt: od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-18.00, w soboty, ferie świąteczne, zimowe, wakacje w godzinach 8.00-16.00.

W placówce pracowały na stałe 4 osoby: kierowniczką placówki pełniącą też funkcję wychowawcy, dwie wychowawczynie i sprzątaczką. Dodatkowo w 2018 roku zatrudnionych było 9 osób na umowę cywilnoprawną, jedna stażystka. W pracy pomagało 2 wolontariuszy.

Wsparcie podopiecznych odbywało się na podstawie ścieżki reintegracji dla każdego dziecka z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału i potrzeb.

Na terenie placówki odbywały się spotkania zespołu pracowników placówki z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny, celem okresowej oceny sytuacji dziecka.

Zajęcia realizowane w 2018 roku:

- wychowawcy - pomoc przy odrabianiu lekcji - codziennie w okresie szkolnym, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, tematyczne, socjoterapeutyczne,
- pedagog - zajęcia indywidualne i grupowe - 165 godzin, w tym spotkania z rodzicami,
- psycholog - zajęcia indywidualne i grupowe - 204 godziny, w tym spotkania z rodzicami,
- logopeda – 24 godziny,
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (indywidualne):
 - z j. polskiego - 83 godzin
 - z j. angielskiego - 84 godzin
 - z matematyki - 83 godzin
 - zajęcia rozwijające umiejętności: informatyczne – 56 godzin, matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne - 50 godzin społeczne i obywatelskie - 40 godzin, artystyczne- 168 godzin.

Wszyscy wychowankowie bez podziału na grupy brali udział w zajęciach rozwijających aktywność społeczną, wiedzę ogólną, w imprezach integracyjnych, spotkaniach okolicznościowych. Wpłynęło to na rozwój otwartości, poczucia bezpieczeństwa, lepszą integrację, pozwoliło stworzyć rodzinną atmosferę, która przyczyniała się do wzrostu opiekuńczości i odpowiedzialności za młodszych kolegów, a także rozwinęło poczucie przynależności do społeczności świetlicowej.

Tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających

Uzupełnieniem systemu wsparcia w środowisku lokalnym jest możliwość objęcia dziecka i rodziny pomocą rodziny wspierającej. Z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, rodzina zaprzyjaźniona) wyszukuje się rodzinę wspierającą, która pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka prowadzić gospodarstwo domowe, kształtować właściwą postawę przy wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Rodzinę wspierającą ustanawia Prezydent Miasta po uzyskaniu pozytywnej opinii od Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wydanej na podstawie

wywiadu środowiskowego. Zasady zwrotu poniesionych kosztów określa umowa zawarta pomiędzy rodziną wspierającą a Prezydentem Miasta Ciechanów. Rodzinie wspierającej przysługuje zwrot kosztów związanych z udzielaną pomocą w opiece i wychowaniu dziecka (np. zwrot kosztów biletów do kina, teatru, na basen itp.).

W 2018 roku nie wystąpiła potrzeba ustanowienia rodziny wspierającej, ponieważ w otoczeniu rodzin niewydolnych wychowawczo nie znalazła się osoba gotowa do pełnienia roli rodziny wspierającej.

4.2.2. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej

Po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czyli od 1 stycznia 2012 roku wydatki związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej częściowo obciążają gminę na terenie której dziecko zamieszkuje. Decyzję o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej podejmuje sąd, zaś odpłatność za pobyt dzieci w różnych formach pieczy zastępczej ustala powiat. Gmina nie ma wpływu na podejmowane decyzje.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione to takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmuje rodzina zobowiązana do alimentacji (np. dziadkowie) oraz rodzeństwo, które nie jest zobowiązane do alimentacji.

Rodzinę zastępczą niezawodową tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem oraz krewni nie będący wstępnymi i zstępnymi dziecka (czyli np. ciocie, wujkowie).

Rodzinę zawodową, w tym zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem. Pogotowie rodzinne zajmuje się dziećmi przez krótki okres czasu tj. od chwili umieszczenia dziecka w rodzinie do momentu wydania postanowienia sądu o jego dalszych losach.

W rodzinach zastępczych, w tym samym czasie, nie może przebywać więcej niż troje dzieci lub pełnoletnich wychowanków, chyba że zajdzie konieczność umieszczenia liczniejszego rodzeństwa.

Rodzinny dom dziecka działa na podobnych zasadach jak rodzina zastępcza zawodowa, ale jest przygotowany do sprawowania pieczy nad większą liczbą dzieci, nie

więcej jednak niż nad ósmiorgiem. Rodziny zastępcze zawodowe oraz osoby prowadzące rodzinny dom dziecka są zobowiązane do odbycia specjalistycznego szkolenia w rozszerzonej formie i otrzymują za swoją pracę wynagrodzenie.

Do instytucjonalnych form pieczy zastępczej zalicza się placówki opiekuńczo-wychowawcze. Zgodnie z przepisami ustawy, placówki opiekuńczo-wychowawcze zobowiązane są zapewnić dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. Celem działania instytucjonalnej pieczy zastępczej jest jak najlepsze zabezpieczenie dobra dziecka, w sytuacji, gdy nie może być ono umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2018 roku w pieczy zastępczej (według nowych zasad umieszczania dzieci obowiązujących od 1 stycznia 2012 roku) przebywało 34 dzieci z 20 rodzin. Dzieci przebywały w 20 rodzinach zastępczych i w placówce opiekuńczo-wychowawczych.

Dzieci przebywające w systemie pieczy zastępczej w 2018 r.

Rodzina zastępcza/placówka	Liczba rodzin/placówek	Liczba dzieci	Liczba rodzin biologicznych
Rodzina zastępcza zawodowa	2	7	2
Rodzina zastępcza niezawodowa	6	6	6
Rodzina zastępcza spokrewniona	11	16	11
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	4	3
Razem	20 rodzin 1 placówka	34	23

Wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki Gminy Miejskiej Ciechanów na współfinansowanie form pieczy zastępczej w 2018 r.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Wydatki			RAZEM
		10%	30%	50%	
Rodzina zastępcza spokrewniona	16	5.876,23	6.082,79	34.972,20	46.931,22
Rodzina zastępcza niezawodowa	6	0	4.325,17	22.591,20	26.916,37
Rodzina zastępcza zawodowa	7	377,78	4.798,84	94.517,13	99.693,75
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia opiekuńczego	1	267,87	0	0	267,87
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	4	2.227,83	0	97.111,94	99.339,77
RAZEM	34	8.749,71	15.206,80	249.192,47	273.148,98

4.3. Opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wypełniając dyspozycje zapisane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowano Program wspierania rodziny. Adresatami „Programu” są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program obejmuje działania w następujących obszarach:

1. Bezpieczeństwo socjalne - wsparcie finansowe z funduszu pomocy społecznej, z systemu świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. Przyznawanie

- i wypłatę stypendiów socjalnych, dodatków mieszkaniowych, ulgi dla rodzin wielodzietnych (karta dużej rodziny);
2. Rozpoznanie problemów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - diagnozowanie rodzin podczas wywiadu środowiskowego, ustalenie planu pomocy, monitorowanie rodzin przez pracowników socjalnych oraz przedstawicieli innych zawodów wspierających rodzinę.;
 3. Wzmacnianie zachowań umożliwiających prawidłowy przebieg procesu wychowania i pomocy dla rodzin niewydolnych wychowawczo - realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, wspieranie różnych form aktywności zmierzających do właściwych postaw prospołecznych, rozwój lokalnej infrastruktury w zakresie poradnictwa, tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci;
 4. Wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, których dzieci trafiły do pieczy zastępczej - wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej, umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, uświadomienie konieczności podjęcia terapii lub specjalistycznego leczenia;
 5. Budowanie systemu środowiskowego wsparcia w dziennych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym - realizacja zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i ich zachowania prospołeczne;
 6. Kształtowanie właściwych postaw społecznych na rzecz rozwoju osobistego i społeczności lokalnej – poprzez tworzenie i rozwijanie warunków służących aktywnemu uczestnictwu mieszkańców w kulturze i sporcie, inspirowanie i organizowanie imprez otwartych adresowanych do szerokiego grona odbiorców (imprez integrujących rodzinę), Zwiększenie dostępności i stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania obiektów kulturowych i sportowych w czasie wolnym od nauki i pracy;
 7. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży - poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, wczesna diagnoza uczniów z problemami w nauce i wyrównywanie ich szans poprzez rozwój zespołów kompensacyjno-korekcyjnych i wyrównawczych, wzbogacenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej;
 8. Doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny poprzez podnoszenie kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny - poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.

4.4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich w wersji elektronicznej wojewodzie

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej oraz papierowej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego należy do obowiązkowych zadań gminy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował powyższe zadanie w 2018 r. sporządzając terminowo sprawozdania z zakresu wspierania rodziny i przesyłając je Wojewodzie z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej lub w wersji papierowej.

5. Mierniki realizowanych zadań

5.1. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w Gminie Miejskiej Ciechanów zamieszkiwało 44 303 osób. Z różnych form wsparcia w obszarze ustawy o pomocy społecznej w 2018 roku skorzystało 1330 rodzin, w których żyły 2669 osób.

Typ rodzin objętych pomocą ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin
Rodziny ogółem	1330	3 227	100%
w tym o liczbie osób			
1	720	720	54,1 %
2	221	442	16,6 %
3	177	531	13,3 %
4	124	496	9,3 %
5	52	260	4,0 %
6 i więcej	36	220	2,7 %

Z analizy danych wynika, że jednoosobowe gospodarstwa domowe stanowią 54,1% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Z 1330 rodzin korzystających ze wsparcia w 458 rodzinach wychowywały się małoletnie dzieci.

Typ rodzin wychowujących małoletnie dzieci ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin z dziećmi
Rodziny z dziećmi ogółem	458	1637	100%
<i>o liczbie dzieci</i>			
1	201	514	43,8%
2	152	566	33,2%
3	65	309	14%
4	27	155	7%
5	9	63	2%
6	4	30	0,5%

5.2. Powody przyznania pomocy społecznej

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania pomocy. Zaznaczyć należy, że wiele osób i rodzin dotkniętych jest kilkoma z niżej wymienionych dysfunkcji.

Powody trudnej sytuacji życiowej generujące potrzebę pomocy społecznej w 2018 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
Ubóstwo	625
bezrobocie	511
długotrwałą i ciężka choroba	670
niepełnosprawność	429
alkoholizm i narkomania	198
przemoc w rodzinie	131
potrzeba ochrony macierzyństwa	77
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	141
Bezdomność	39
Osoby opuszczające zakłady karne	14

Rodziny, które w 2018 roku korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej, borykały się z wieloma problemami, powodującymi ich dysfunkcyjność. Do najczęstszych należą: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezdomność, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Bezrobocie jest wciąż dominującym problemem społecznym naszej Gminy, który utrudnia a wręcz uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin. Zatrudnienie jest poważnym problemem dla klientów Ośrodka z uwagi na niskie kwalifikacje zawodowe (lub wręcz ich brak), a także niechęć w podejmowaniu legalnej pracy z obawy przed zajęciami komorniczymi. Osoby takie w okresie wiosenno-letnim pracują dorywczo na budowach, przy pracach polowych wobec czego najtrudniejszym okresem egzystencji dla tych rodzin jest czas zimowy, dlatego w tym okresie, kierowana jest większa oferta pomocowa.

Problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu. Najczęściej obok niego jako przyczyna bądź skutek pojawiają się ubóstwo, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, niepełnosprawność, bezdomność.

Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to istotny problem społeczny. Kierowane wsparcie finansowe nie rozwiązuje problemu, bowiem trudności wynikają z braku właściwych kompetencji rodzicielskich. Skutki niskich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców widoczne są w agresywnym zachowaniu dzieci, łamaniu obyczajów i norm społecznych. Nieracjonalne gospodarowanie posiadanymi zasobami finansowymi, brak opieki nad dziećmi, brak chęci do rozwiązywania problemów rodzinnych w skrajnych przypadkach prowadzą do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Wsparcie rodzin w środowisku lokalnym poprzez specjalistyczną pomoc psychologiczno-terapeutyczną jest zadaniem gminy wynikającym nie tylko z ustawy o pomocy społecznej lecz również ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osoby niepełnosprawne to również duża grupa biorców różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej. Ze względów demograficznych (rosnącej liczbie osób w wieku senioralnym) wydatki na wsparcie osób z niepełnosprawnością będą systematycznie rosły. Pomoc dla osób z niepełnosprawnością, poza wsparciem finansowym, koncentruje się na pomocy niematerialnej. Osoby niesamodzielne mogą korzystać z usług opiekuńczych, pobytu w Dziennym Domu Seniora, Środowiskowym Domu Samopomocy. W przypadku znacznego stopnia niepełnosprawności i konieczności zapewnienia całodobowej opieki z placówek stacjonarnych - domów pomocy społecznej.

5.3. Decyzje i odwołania

W 2018 roku w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydano 6250 decyzji administracyjnych, w tym 58 decyzji odmownych. Przyczyną wydania decyzji odmownych było:

- w 26 przypadkach przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń,
- w 24 przypadkach osoby nie posiadały uprawnień do świadczenia o które wnioskowały,
- 8 osób otrzymało decyzje odmowne ze względu na brak miejsc w ośrodkach wsparcia.

Od wydanych decyzji złożono 4 odwołania. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ciechanowie w 2 przypadkach utrzymało w mocy, 2 kolejnych przekazało sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych w 2018 roku

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym decyzją administracyjną przyznano prawo do świadczeń z pomocy społecznej
Pobyty w domach pomocy społecznej	58
Pobyty w ośrodkach wsparcia	109
Usługi opiekuńcze	142
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1
Zasiłek stały	161
Zasiłek okresowy	527
Zasiłek celowy	400
Program „Pomoc państwa w zakresie żywienia	821 osoby otrzymały decyzję administracyjną, świadczenia przyznano 1455 osobom

6. Pomoc środowiskowa

6.1. Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa, której celem jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, z problemem przemocy domowej, osób przewlekle chorych, z niepełnosprawnością, uzależnionych i zagrożonych ubóstwem była realizowana przede wszystkim przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny. W 2018 roku praca socjalna kierowana była do 1330 rodzin.

Praca socjalna ściśle związana jest z przeprowadzeniem wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania. W 2018 roku pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 4356 wywiadów mających na celu ustalanie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. W przypadku 1601 osób wywiady środowiskowe dotyczyły procedur związanych z postępowaniami administracyjnymi w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej, w tym pieniężnych – 1352 i niepieniężnych – 538. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe dla innych instytucji. Łącznie przeprowadzono 435 wywiadów między innymi dla instytucji pomocy społecznej, dla urzędów miast i gmin, urzędów pracy, instytucji zabezpieczenia społecznego, dla sądu. W oparciu o przeprowadzone wywiady przygotowano 124 opinie do organizacji pozarządowych, fundacji i sądu. Wywiady środowiskowe przeprowadzano również z osobami ubiegającymi się przyznanie świadczeń na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych lub na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci – 213 wywiadów. W stosunku do 415 rodzin prowadzona była wyłącznie praca socjalna, którą prowadzono w stosunku do osób wymagających interwencji, doświadczających problemów społecznych np. niewydolności wychowawczej, przemocy, zaburzeń psychicznych, samotności, uzależnień.

Wykonywanie pracy pracownika socjalnego lub asystenta rodziny, wymaga profesjonalnego wykształcenia, przygotowania praktycznego oraz teoretycznego z zakresu wielu dziedzin min. pracy socjalnej, znajomości przepisów prawa, umiejętności negocjowania oraz wsparcia psychologicznego. Zawód ten wymaga odporności psychicznej, umiejętności działania w sytuacjach trudnych, a nawet zagrażających zdrowiu i życiu. Osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych są często sfrustrowane, bezradne i rozgoryczone.

Największą grupę osób ubiegających się o wsparcie stanowiły osoby nie posiadające zatrudnienia. Prowadzona przez pracowników praca socjalna koncentrowała się przede wszystkim na udzielaniu pomocy w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, informowaniu o możliwościach udziału w szkoleniach, kursach zawodowych dzięki którym istniała możliwość przekwalifikowania się lub podniesienia posiadanych kwalifikacji zawodowych. W celu uzyskania efektów prowadzonych oddziaływań stosowano instrumenty pracy socjalnej w formie zawierania kontraktów socjalnych. Łącznie w 2018 roku zawarto 71 kontraktów socjalnych.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuowali współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Ciechanowie w sprawie aktywizacji osób bezrobotnych,

korzystających równocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach współpracy pracownicy socjalni pozostają w kontakcie z doradcami zawodowymi w zakresie ustalenia ścieżki aktywizacyjnej, możliwości uzyskania zatrudnienia lub skierowania na szkolenie zawodowe.

W 2018 roku pracownicy socjalni współpracowali również z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie. W ramach zawartego Porozumienia z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie Filia w Ciechanowie prowadzone były zajęcia warsztatowe i spotkania informacyjne z zakresu poradnictwa zawodowego z osobami nieaktywnymi zawodowo, skierowanymi przez pracowników socjalnych. W 2018 roku pracownicy socjalni do udziału w warsztatach zmotywowali 23 osoby bezrobotne lub bierne zawodowo. Warsztaty odbywały się na przestrzeni pierwszego półrocza w dwóch grupach. W ramach wsparcia, w stosunku do każdej osoby zaplanowane były warsztaty grupowe i konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem. Uczestnicy otrzymali wiedzę w zakresie prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, uzyskali również wskazówki, w jaki sposób odkryć swój potencjał i właściwie przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Ważnym elementem wsparcia dla osób bezrobotnych była możliwość podjęcia zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych w okresie od 1 marca do 31 października 2018 roku. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji osób bezrobotnych, wprowadzoną od 1 listopada 2005 roku na podstawie Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Oznaczają one prace wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Zakwalifikowanie do wykonywania prac społecznie użytecznych uzależnione jest również od profilu pomocy, który ustalany jest indywidualnie dla każdej osoby bezrobotnej przez doradcę zawodowego w Powiatowym Urzędzie Pracy. Do wykonywania tego rodzaju prac możliwe jest skierowanie osoby zakwalifikowanej do drugiego profilu.

Organizatorem prac społecznie-użytecznych jest Gmina Miejska Ciechanów, a ich wykonywanie odbywa się w instytucjach i organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą na rzecz społeczności lokalnej lub pomocą charytatywną.

W 2018 roku do prac społecznie-użytecznych skierowano 50 osób. Wśród nich 2 osoby nie podjęły pracy a 11 osób porzuciło w trakcie wykonywania prac, bez podania uzasadnionych przyczyn. Z pozostałych 37 osób, pięć podjęło pracę zawodową i jedna uzyskała uprawnienia do świadczenia rentowego.

W 2018 roku zadania związane z wykonywaniem prac społecznie użytecznych realizowano w oparciu o 30 etatów, które świadczone były na rzecz następujących instytucji i organizacji:

- Inżynieria Miejska – 18 etatów
- Klub sportowy „Promyk”- 2 etaty
- Klub sportowy „Jurand” – 1 etat
- Stowarzyszenie rodzin „Serce Matki” – 2 etat
- Stowarzyszenie rodzin „ADHD” – 2 etaty
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 2 etaty
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków –1 etat
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie- 2 etaty

Prace społecznie-użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku nie mogą przekroczyć 10 godzin tygodniowo. Osobie uprawnionej, wykonującej pracę w 2018 roku przysługiwało świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,10 zł. za godzinę. Osoba wykonująca pracę była objęta ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu posiadania statusu osoby bezrobotnej oraz ubezpieczeniem wypadkowym.

W celu aktywizacji zawodowej klientów pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podejmowali współpracę zarówno z instytucjami jak i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych. W 2018 roku motywowano do udziału w projekcie realizowanym przez organizację pozarządową "Fundacja reGeneracja" pn. „Kompetentni i Aktywni na Mazowszu”. W wyniku oddziaływań pracowników socjalnych i asystentów zmotywowano 19 osób objętych świadczeniami pomocy społecznej do złożenia deklaracji uczestnictwa w projekcie.

Istotnym problemem utrudniający prawidłowe funkcjonowanie rodzin są uzależnienia. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem, wykorzystując dostępne metody i techniki, np. kontrakt socjalny, indywidualny program wychodzenia z bezdomności, podejmowali działania zmierzające do poprawy funkcjonowania osób i rodzin. W stosunku do osób uzależnionych prowadzili edukację związaną z problemami uzależnienia, motywowali i organizowali działania w zakresie podejmowania terapii w placówkach służby zdrowia, korzystania z pomocy psychologicznej dostępnej na terenie miasta. W sytuacjach wymagających podjęcia bardziej skutecznych oddziaływań udzielali pomocy w napisaniu wniosku o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego lub występowali we własnym zakresie o wszczęcie procedury (5 wniosków).

Praca socjalna prowadzona była również z członkami rodzin żyjących z osobami uzależnionymi, która polegała na edukacji na temat istoty choroby alkoholowej oraz konsekwencji wynikających z braku podejmowania konstruktywnych działań w stosunku do osoby uzależnionej lub udzielana była stosowna pomoc członkom rodziny dotkniętym tym problemem.

Ważnym problemem wymagającym ogromnego zaangażowania zarówno pracowników socjalnych i asystentów rodzin, są rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania w tym zakresie opisane zostały w odrębnym materiale dotyczącym realizacji zadań powierzonych gminie z zakresu wspierania rodziny. Szczególnie istotna była praca socjalna kierowana w stosunku do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu alkoholizmu rodziców, wychowujących małoletnie dzieci. W tych rodzinach niezbędna była współpraca pracowników Ośrodka z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie monitorowania sytuacji małoletnich dzieci, tworzenia spójnych planów oddziaływania w stosunku do rodziców oraz organizacji czasu wolnego dzieci. W tym obszarze pracownicy między innymi rekrutowali dzieci do udziału w wycieczkach organizowanych przez Mazowiecką Chorągiew Związku Harcerstwa Polskiego w Płocku pod nazwą „Pogodne lato”. Przy wyłonieniu uczestników wycieczki, Ośrodek współpracował również z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do tej formy wsparcia zakwalifikowano z terenu miasta Ciechanów 11 dzieci.

Od 2016 roku w strukturach Ośrodka funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego. Uczestnikami Placówki są dzieci z rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej, w tym pracą socjalną. W 2018 roku pracownicy socjalni i asystenci rodziny ściśle współpracowali w zakresie pojawiających się problemów, prowadząc oddziaływania w stosunku do rodziców jak i dzieci, uczestniczyli w okresowych ocenach postępów dziecka. W sytuacji zrezygnowania dziecka z udziału w Placówce, pracownicy socjalni wyłaniali nowych uczestników z grupy rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

W związku z realizacją projektu przez PCK Oddział w Ciechanowie pn. „Wsparcie PCK dla dzieci i młodzieży”, w ramach pracy socjalnej motywowano rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym w celu zgłoszenia dzieci do powstałego Punktu Wsparcia Dziennego Dzieci i Młodzieży.

Zaangażowanie pracowników socjalnych w prowadzenie pracy socjalnej było widoczne również w obszarze wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie. Często przyczyną przemocy w rodzinie są uzależnienia. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni monitorowali zjawisko przemocy w rodzinie. W indywidualnych sytuacjach kryzysowych organizowali wsparcie psychologiczne. Z powodu braku psychologa w strukturach naszego Ośrodka od lutego 2018 roku, pracownicy socjalni w tym zakresie współpracowali z Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie lub Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. W szczególności współpraca dotyczyła organizowania wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz pomocy prawnej.

W 2018 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie podejmowali działania monitorujące sytuację życiową osób żyjących w trudnych warunkach lokalowych, zadłużonych, zagrożonych eksmisją. Osoby, które doświadczają ww. problemów stają się osobami zagrożonymi bezdomnością, co powoduje konieczność podjęcia działań prewencyjnych. W tym zakresie na wniosek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie, Towarzystwo Budownictwa Społecznego ustaliło listę rodzin z dziećmi zagrożonych eksmisją. Dało to podstawę do podjęcia działań mających na celu zmotywowanie lokatorów zajmujących mieszkania komunalne i socjalne do regulowania bieżących i zaległych opłat mieszkaniowych. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni oddziaływali w stosunku do świadczeniobiorców Ośrodka, prowadząc rozmowy edukacyjne na temat konsekwencji zalegania z opłatami czynszowymi oraz w oparciu o dostępne instrumenty motywowali do dokonywania wpłat na konto zarządcy mieszkań. W przypadku osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej za ich zgodą przyznane formy pomocy przekazywane były bezpośrednio na konta zarządcy mieszkań. W okresie od stycznia do grudnia br. była to kwota 27.351,92 zł, w tym na konto Towarzystwa Budownictwa Społecznego przekazano łącznie 23.129,71 zł.

Ośrodek miał również możliwość przekazywania na konto zarządcy świadczeń w ramach Programu Wspierania Rodziny 500+, w przypadku uzyskania zgody od świadczeniobiorców. W celu złożenia oświadczenia wyrażającego wolę świadczeniobiorcy na przekazywanie bezpośrednio świadczeń, pracownicy socjalni i asystenci prowadzili rozmowy motywujące, w wyniku których w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku na konto administratorów lokali przekazano kwotę 21.500,00 zł. Działania te były podejmowane jako element odpowiedniego zaspokojenia podstawowych potrzeb

małoletnich dzieci, w szczególności warunków mieszkaniowych i ich interesów finansowych.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny dokładali przy tym wszelkich starań aby wypracować wśród osób korzystających ze wsparcia nawyku regulowania należności czynszowych oraz podejmowania aktywności życiowej i zawodowej mającej na celu w szczególności:

- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób, które z uwagi na uzależnienie popadły w zadłużenie z tytułu opłat czynszowych,
- motywowanie do zamiany mieszkania na lokal dostosowany do potrzeb i możliwości finansowych,
- pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- pomoc w uregulowaniu stanu prawnego lokalu i spraw związanych z miejscem pobytu.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w oparciu o usługi wolontarystyczne poszerzają ofertę pomocową dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. W 2018 roku łącznie podpisano porozumienia o współpracy z 22 wolontariuszami. Najliczniejszą grupą byli studenci co prezentuje poniższe zestawienie.

Liczba wolontariuszy w 2018 r.

	Uczniowie	Studenci	Osoby bezrobotne	Osoby pracujące	Emeryci i renciści	Razem
Kobiety	-	7	2	6	2	17
Mężczyźni	-	1	2	0	2	5
Ogółem	0	8	4	6	4	22

Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej koncentruje się przede wszystkim w obszarze wsparcia dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych oraz osób uzależnionych.

Wolontariusze wspierali dzieci pomagając im w nauce. Zajęcia zwane „Pogotowiem Edukacyjnym” organizowane były na terenie Ośrodka od poniedziałku do piątku w godzinach od 14⁰⁰ do 16⁰⁰. Wolontariusze świadczyli również usługi na terenie Świetlicy Środowiskowej znajdującej się w strukturach naszego Ośrodka w prowadzeniu zajęć i opiece nad dziećmi. Z pomocy w douczaniu skorzystało 28 dzieci. Pomoc wolontariuszy osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnością koncentrowała się na spotkaniach indywidualnych, podczas których osoby niesamodzielne wspierane były emocjonalnie rozmowami towarzyskimi, jak również pomocą w czynnościach dnia codziennego. W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystały 3 osoby. Dwoje wolontariuszy zaangażowało się w pomoc, wspierając 3 osoby z problemem alkoholowym. Czwórka studentów zaangażowała się w pomoc niepełnosprawnej młodej dziewczynie na wózku – wspólne spędzanie czasu wolnego, zapewnienie kontaktu z otoczeniem, jedna wolontariuszka świadczyła usługi w Dziennym Domu Seniora pracując z seniorami.

Pracę wolontariuszy monitorował koordynator wolontariatu, który przygotowywał umowy wolontarystyczne, podziękowania. Współpracował z pedagogami w szkołach w celu pozyskania wolontariuszy, upowszechniał ideę wolontariatu wśród mieszkańców Ciechanowa. Wolontariusze uczestniczyli w „Gali Wolontariatu” z okazji Dnia Wolontariusza. Podczas imprezy wyróżniono najbardziej aktywnych wolontariuszy działających na terenie miasta Ciechanów wśród tej grupy wyróżnionych było czterech wolontariuszy z naszego Ośrodka.

6.2. Kontrakt socjalny

Jednym z narzędzi pracownika socjalnego używanym w ramach prowadzenia pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Kontrakt zawierany jest w sytuacjach, w których istnieje możliwość podjęcia przez osobę lub rodzinę działań mających na celu poprawę własnej sytuacji życiowej, zwłaszcza w sytuacji bezrobocia, problemu z alkoholem oraz problemów opiekuńczo – wychowawczych. Kontrakt socjalny jest pisemną umową pomiędzy osobą zgłaszającą się z prośbą o udzielenie pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym. Umowa ta jest spisywana w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej osoby zwracającej się o pomoc.

Zgodnie z art. 6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej kontrakt socjalny to indywidualizowana umowa wsparcia zawarta przez pracownika socjalnego z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy,

w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Wskazuje osobie lub rodzinie kierunki działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa lub szkoleń oraz pomocy finansowej, jak również określa sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego. W swojej formie kontrakt jest sprecyzowanym zapisem zobowiązań dwóch stron, (pracownika socjalnego, reprezentującego daną instytucję, i klienta pomocy społecznej). Powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta.

Łącznie w 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zawarł 71 kontraktów socjalnych.

6.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2018 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 83 formularzy „Niebieska Karta - A” w stosunku do 75 rodzin. Procedura prowadzona była łącznie w 131 rodzinach (kontynuowane było prowadzenie procedur wszczętych w poprzednich latach). Do pracy bezpośrednio z rodziną Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powoływał grupę roboczą. Skład grupy roboczej dobierany był zgodnie z potrzebami rodziny np. do grupy roboczej powoływany był pracownik socjalny, dzielnicowy z rejonu zamieszkania rodziny a także zgodnie z potrzebami był powołany pedagog/psycholog szkoły, do której uczęszczały dzieci, przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Uzależnienia, przedstawiciel ochrony zdrowia, kurator zawodowy. Zadaniem grup roboczych było opracowanie indywidualnego planu pomocy i taki podział zadań między jej członków, by praca z rodziną przyniosła jak najlepsze efekty. Głównym celem pracy przedstawicieli poszczególnych służb w ramach grup roboczych była diagnoza sytuacji i w przypadku potwierdzenia podejrzeń o występowaniu przemocy, zatrzymanie tego zjawiska. W jednym przypadku z inicjatywy członków grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego zostało skierowane zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art.207 kk. Grupy robocze pracowały nie tylko z osobami doświadczającymi przemocy ale także z tymi, które podejrzane były o jej stosowanie. Podczas spotkań członkowie grup roboczych informowali o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec osób najbliższych. W roku 2018 powołano 75 grup roboczych w odniesieniu do nowo wszczętych procedur.

Pracę kontynuowało 56 grup roboczych powołanych w poprzednim roku. Łącznie w 2018 roku odbyło się 332 spotkania grup roboczych i 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Praca grupowa daje nie tylko możliwość pełniejszej diagnozy, ale przede wszystkim skuteczniejszy podział zadań między służbami oraz głębszą weryfikację zbieranych informacji.

Na pierwszym posiedzeniu grupy roboczej ustala się plan pomocy z rodziną a członkowie grupy roboczej podejmują działania zgodne z posiadanymi kompetencjami. Działania podejmowane przez przedstawicieli instytucji, którzy wchodzili w skład grup roboczych skupiały się na kompleksowej pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc domową. Systematyczne wizyty pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji oraz kuratorów sądowych w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą jak również wsparcie pedagogów szkolnych wzmacniało pozycję osoby doznającej przemocy domowej.

W 2018 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wspierali osoby doświadczające przemocy domowej, jak również pracowali z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej. Praca z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej jest trudna. Najczęściej osoby stosujące przemoc domową są niechętne do współpracy, nie widzą występującego problemu.

W przypadku występowania sytuacji kryzysowych, takich jak, np. przemoc, alkoholizm, pracownicy socjalni podejmowali interwencje wspólnie z funkcjonariuszami policji lub straży miejskiej. W 2018 roku podejmowano interwencję w 175 rodzinach.

7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Ciechanów na lata 2014-2018 określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

W dokumencie opisano siedem celów strategicznych, do których należą:

CEL STRATEGICZNY I. - Zintegrowany system pomocy rodzinie.

Realizacja zadań związanych z tworzeniem systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną. Podejmowane działania zmierzały do:

- zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego poprzez wsparcie finansowe rodzin mających na utrzymaniu dzieci, wypłaty świadczeń na pokrycie wydatków

związanych z utrzymaniem dziecka (zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, fundusz alimentacyjny, świadczenie „Dobry Start” świadczenia z pomocy społecznej), wprowadzenie Karty Dużej Rodziny,

- współpracy pracowników socjalnych z instytucjami działającymi na rzecz rodziny (placówkami oświaty, Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, kuratorami zawodowymi, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi) w zakresie diagnozy zagrożeń wychowawczych oraz potrzeb udzielania wsparcia dzieciom i młodzieży szkolnej,
- wprowadzenia usługi asystenta rodziny do rodzin niewydolnych wychowawczo,
- udzielenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (psychologiczne i socjalne) służącego zminimalizowaniu problemów rodziny,
- zapewnienia w placówkach oświatowych pomocy pedagogów w zakresie emocjonalnego wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenia pozalekcyjnych zajęć wyrównawczych w placówkach oświatowych, placówce wsparcia dziennego oraz pomocy wolontariuszy w zakresie douczania dzieci w MOPS,
- funkcjonowania świetlic środowiskowych, które organizowały czas wolny dzieci i młodzieży,
- opracowania i realizacji 3-letniego Programu wspierania rodziny dla Gminy Miejskiej Ciechanów na lata 2017-2019 zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- funkcjonowania w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie Placówki Wsparcia Dziennego pod nazwą „Świetlica Środowiskowa”,
- współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- współudziału w realizacji Programu Operacyjnego – Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020.

CEL STRATEGICZNY II. - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i w wieku sędziwym.

Działania na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością i starszych.

Umacniano istniejące formy oparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez:

- organizowanie usług opiekuńczych w środowisku lokalnym organizowanych przez MOPS,

- wsparcie rozwoju usług opiekuńczych świadczonych przez organizację pozarządową PCK,
- realizowano świadczenia pieniężne (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki stałe i celowe),
- prowadzono dzienne ośrodki wsparcia (Dzienny Dom Seniora, Środowiskowy Dom Samopomocy),
- osoby wymagające całodobowej opieki umieszczano w domach pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY III. - Podnoszenie aktywności zawodowej.

Podejmowano działania ukierunkowane na:

- zwiększenie szans podjęcia pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia,
- współpracowano z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego oraz przy organizacji prac społecznie-użytecznych dla długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej,
- współpracowano z Wojewódzkim Urzędem Pracy i z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

CEL STRATEGICZNY IV. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Podejmowano działania w celu rozwiązania sytuacji kryzysowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutkom:

- realizowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,
- powołano Zespół Interdyscyplinarny, który podejmuje działania na rzecz ograniczenia przemocy domowej,
- prowadzono poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób doznających przemocy domowej.

CEL STRATEGICZNY V. - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podejmowano działania zapewniające bezpieczeństwo socjalne, poprzez udzielanie różnych form pomocy finansowej i rzeczowej, realizowano program rządowy zapobiegający problemom niedożywienia oraz prowadzono pracę socjalną w obszarze aktywizacji zawodowej i życiowej osób korzystających z pomocy Ośrodka.

CEL STRATEGICZNY VI. - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania bezdomności. Wspierano osoby bezdomne poprzez udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, aktywizowano do podjęcia działań zmierzających do wyjścia z bezdomności poprzez realizację indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

CEL STRATEGICZNY VII.- Społeczeństwo obywatelskie jako czynnik integracji lokalnej. Celem strategicznym jest kompleksowe uruchomienie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontarystycznej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

CEL STRATEGICZNY VIII. - Rozwój służb społecznych oraz skuteczny system pomocy oparty na współpracy instytucjonalnej.

Doskonalono metody i techniki pracy socjalnej poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych na szkoleniach. Podnoszono wiedzę i umiejętności pracowników w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług.

8. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w mieście, a także analizy zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w sferze socjalnej. Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia w 2018 r.:

- podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez współpracę z PUP i WUP, placówkami służby zdrowia,
- dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej,
- rozwój działań interdyscyplinarnych na rzecz profesjonalnej pomocy rodzinom,
- wzmacnianie środowiskowego systemu wsparcia dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcjami, edukacja rodziców w zakresie praw i obowiązków wobec dzieci

(zabezpieczenie odpowiedniej liczby asystentów rodziny do pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze),

- zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej (psycholog, pedagog, prawnik, terapeuta),
- rozwój współpracy z organizacjami i instytucjami podejmującymi działania na rzecz aktywizacji osób nieaktywnych zawodowo,
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej,
- rozwój sieci wsparcia dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (wolontariusze, organizacje pozarządowe, instytucje kulturalno-oświatowe),
- kontynuowanie współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (sąd, ośrodek adopcyjny, szkoły, przedszkola, poradnie, ośrodki pomocy społecznej, policja itp.),
- podnoszenie jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych, rozszerzenie i dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi pracy,
- zapewnienie rozwoju środowiskowej opieki osobom zależnym i tracącym samodzielność z powodu stanu zdrowia i/lub wieku – zabezpieczenie większych środków na organizację usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, utrzymujących osobę jak najdłużej w jej naturalnym środowisku,
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia,
- dążenie do zapewnienia bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską pracownikom pracującym w terenie.

Podsumowanie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje powierzone zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz możliwościami finansowymi Gminy Miejskiej Ciechanów.

Podobnie jak w latach ubiegłych z prognoz demograficznych dla Gminy Miejskiej Ciechanów wynika, iż w dalszym ciągu będzie widoczny wzrost liczby osób w wieku sędziwym. Należy zatem spodziewać się wzrostu wydatków związanych z zabezpieczeniem wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością. W kolejnych latach będą widoczne wzrosty wydatków związanych z zapewnieniem pomocy usługowej w środowisku lokalnym, czy pobytem w całodobowych domach pomocy społecznej.

Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą ulegać zwiększeniu z uwagi na wzrost procentowego udziału gminy w odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej we wcześniejszych latach. W 2018 roku w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się liczba zarówno dzieci przebywających w pieczy zastępczej (o dwoje dzieci), jak i liczba rodzin biologicznych, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dzieci w systemie pieczy zastępczej. Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej będzie również zależna od sprawnego systemu profilaktycznego, w tym również zatrudnienia asystentów rodziny i pracowników socjalnych oraz ich przygotowania zawodowego i doświadczenia w zakresie świadczenia pracy socjalnej. Zatrudnienie merytorycznie przygotowanej kadry świadczącej jakże trudną pracę na rzecz drugiego człowieka, przy tym odpowiedzialnej i obciążającej, wiąże się jednak z zabezpieczeniem środków finansowych na wynagrodzenia. Niezbędne jest również zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego) oraz do terapii rodzinnej.